

SUMAR

NOUȚĂȚI

Hotărâri ale Colegiului Director	04
Ceremonie Liviu Ciulei	06
Memorialul Holocaustului	09

EVENIMENTE INTERNE

Bienala de Arhitectură București	10
Adobe Lut 2006	18
Metamorfozele unei metropole	24
Vestigii industriale	26
VA URMA/Rahova	28
Concurs Locuri uitate	30

EVENIMENTE EXTERNE

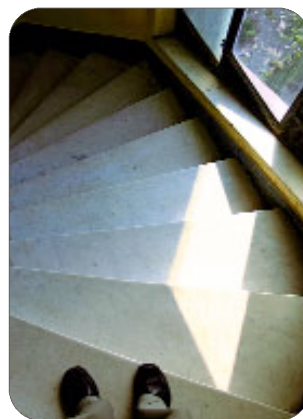
Bienala de la Veneția	34
Mediul: abordări pentru viitor	38
Bottom-up. Building for a better world	39

DEZBATERE

Reabilitare imobil Horia Creangă pe strada Schitu Măgureanu	40
---	----

IN MEMORIAM

Ioana Grigorescu	46
------------------	----

Stimați arhitecți,

Conducerea Ordinului Arhitecților București vă aduce la cunoștință dorința sa de a promova transparența în ceea ce privește activitățile și deciziile sale. În consecință, Buletinul "Arhitecții și Bucureștiul", distribuit gratuit tuturor membrilor filialei, va încerca să prezinte mai elocvent toate activitățile Ordinului și problemele cu care acesta se confruntă.

Pentru o mai bună comunicare cu toți membrii Filialei București, vă invităm să vă exprimați opiniile legate de activitatea OAR București și de ceea ce ar trebui să reprezinte prioritățile de acțiune ale organizației noastre.

Am dori, de asemenea, să ne indicați subiectele pe care să le abordăm în numerele viitoare ale Buletinului "Arhitecții și Bucureștiul". Vă mulțumim și așteptăm răspunsurile dumneavoastră!

Editor igloo media

Bord editorial Bruno Andreșoiu, Adrian Ciocăzanu

Redactor șef Viorica Buică

Redactori Valentin Sălăgean, Oana Tănase

Grafică Corina Gabriela Duma

DTP & procesare imagine Cristian David

Adresă str. Finlanda nr. 10, sector 1, București, tel. 231.39.66, office@igloo.ro

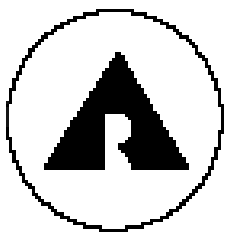
Filiala București OAR

Președinte: arh. Mircea Ochinciuc

Colegiul director: arh. Dan Agent, arh. Dan Marin, arh. Cristina Gociman

arh. Crișan Atanasiu, arh. Bruno Andreșoiu

Adresă: str. Academiei, nr. 18-20, sector 1, București, tel. 303.92.26

HOTĂRĂRI STABILITE ÎN TERITORIAL DIN LUNILE

În dorința de a asigura o cât mai mare transparență în relațiile cu membrii Filialei, Conducerea OAR București a decis să publice în paginile Buletinului Informativ cele mai importante decizii luate la reuniunile Colegiului Director Teritorial. Sperăm că veți găsi binevenite următoarele hotărâri și propuneri și așteptăm cu interes eventualele observații.

Ședința din 4 octombrie 2006

- S-a aprobat organizarea unui concurs pentru ocuparea postului de Responsabil de programe, a cărui activitate va consta în coordonarea diferitelor activități profesionale organizate de filială: evenimente, dezbateri, competiții.
- Până la 1 ianuarie 2007, Filiala Teritorială București a O.A.R. va selecta și va angaja un contract de colaborare cu o firmă de avocatură care să asigure consultanță juridică privind activitățile filialei.
- S-a hotărât lansarea unui program privind stabilirea de schimburi culturale între Filiala Teritorială București a O.A.R. și organizații similare din marile capitale europene
- S-a convenit ca termenii parteneriatului între OAR București și BICAU să fie stabilit într-o întâlnire între reprezentanții celor două organizații

Ședința din 11 octombrie 2006

- Filiala Teritorială București a O.A.R. a analizat și va transmite către Primăria Capitalei și primăriile de sector propunerile privind componența Comisiilor de Urbanism și Amenajarea Teritoriului. Vor fi recomandați membrii O.A.R. care au depus solicitarea de a face parte din aceste comisii. Se vor face demersuri pe lângă M.T.C.T. pentru stabilirea unui Regulament Cadru privind constituirea și funcționarea Comisiilor de Urbanism și Amenajarea Teritoriului.
- Prof. dr. arh. Mircea Ochinciuc - Președinte O.A.R. București și arh. Dan Marin - Vicepreședinte cu probleme profesionale au prezentat, pe scurt, discuțiile purtate joi 05 octombrie 2006 cu reprezentanții firmei Trigranit pe tema proiectului Esplanada. Concluziile discuțiilor vor fi precizate într-un protocol semnat de ambele părți, document care va fi prezentat membrilor pe site-ul filialei.
- Pentru sprijinirea arhitecților și a conductorilor arhitecți stagieri, Filiala Teritorială București a O.A.R. a decis organizarea unor cursuri de pregătire, susținute de membrii OAR, cu specializare pe diverse teme. În acest sens, s-au făcut propuneri pentru tematică și conferențieri, urmând a se începe discuțiile cu fiecare dintre aceștia.

REUNIUNILE COLEGIULUI DIRECTOR OCTOMBRIE ȘI NOIEMBRIE

Ședința din 8 noiembrie 2006

■ S-a aprobat lansarea selecției de oferte pentru întocmirea aplicației "Baza de date O.A.R. București". Participarea va fi liberă, deschisă tuturor firmelor specializate. Anunțul privind condițiile de participare și calendarul acțiunii va fi prezentat pe site-ul filialei: www.oar-bucuresti.ro

■ S-a hotărât realizarea unui film, în format DVD, despre arhitectura modernă a Bucureștiului începând din anul 1990. DVD-ul va fi lansat în cadrul Anualei de Arhitectură a Municipiului București - ediția a V-a 2007. În vederea realizării acestui material vor fi contactate firme specializate și se va organiza selecție de oferte.

Ședința din 15 noiembrie 2006

■ S-a discutat organizarea Anualei de Arhitectură a Municipiului București - ediția a V-a. Programul și modul de desfășurare vor fi anunțate din timp membrilor filialei.

FESTIVITATEA DE DECERNAREA TITLULUI DE MEMBRU DE ONOARE AL ORDINULUI ARHITECȚILOR DIN ROMÂNIA DOMNULUI ARHITECT LIVIU CIULEI

Miercuri 01 noiembrie 2006 a avut loc în Sala de Consiliu a U.A.U.I.M. ceremonia de decernare a titlului de Membru de Onoare al O.A.R. domnului arhitect Liviu Ciulei.

Au participat membrii O.A.R., membrii U.A.R., personalități ale culturii, actori, scenografi, ziariști din presa scrisă și audio-vizual. Pe parcursul reuniunii au luat cuvântul domnul prof. dr. arh. Emil Barbu Popescu - Rectorul Universității de Arhitectură și Urbanism "Ion Mincu" București, domnul prof. dr. arh. Mircea Ochinciuc - Președinte O.A.R. București, arhitecți, invitați. Domnului arhitect Liviu Ciulei i-au fost înmânate Diploma de Membru de Onoare al O.A.R.-Filiala București și Certificatul de Membru al O.A.R. A fost proiectat interviul realizat cu domnul Liviu Ciulei în cadrul materialului de prezentare a învățământului românesc de arhitectură. Cei prezenți au putut de asemenea viziona filmul "Cu gândiri și cu imagini" realizat de domnul Liviu Ciulei împreună cu TVR.

Vă prezentăm în continuare imagini ale evenimentului însoțite de cuvântul domnului prof. dr. arh. Mircea Ochinciuc.

LAUDATIO

Mi-am dorit mult să obțin un interviu, scurt, cu domnul Liviu Ciulei pentru filmul despre școala noastră de arhitectură. Odată intrat în biroul locuinței din spatele Teatrului Național, cum era firesc, m-am simțit captat de universul teatral al carierei sale: fotografii, afișe, schițe de costume și de decoruri.

Totuși ..

Ceva mi-a atras în mod special atenția.

Așezată pe două capre de lemn - o planșetă, veche, din tei probabil, mare de 2/1 m pe colțul căreia se găsea macheta recentă a unei case de munte.

Nu un birou masiv, funcțional, ci masa aceea de lucru simplă, detaliu aparent mărunț, îl trăda pe dintotdeauna arhitectul Liviu Ciulei.

Era a doua zi după ce împlinise vârsta de 83 de ani și a recunoscut zâmbind cu modestie că s-a întors la pasiunea tinereții, arhitectura.

Să fi fost ea oare ancora de care s-a legat de-a lungul întregii sale creații ?

Nu știu, dar îmi place să cred că da.

Un arc închis în timp, emoționant prin simplitatea lui.

Și așa mi-a încolțit în minte ideea evenimentului pe care îl trăim azi, împreună. Domnul Liviu Ciulei a pășit pe poarta acestei școli în 1943 devenind arhitect la 26 de ani.

Aveam să aflu, că datorită originii sale, neproletară, diploma nu i-a fost dată decât mulți ani după aceea. Dintre profesori, de G. M. Cantacuzino își amintește cu tandrețe.

Împiedicat să profeseze, s-a îndreptat spre teatru; făcuse până în 1946 și Conservatorul de Artă Dramatică.

Începe ca scenograf, în compania unor nume intrate și ele în legendă: Victor Iliu, Marieta Sadova, Mircea Bodianu, Paul Bortnovschi, arhitect și el, Gheorghe Vitanidis.

Continuă ca interpret în peste 15 roluri pe ecran și capătă consacrarea ca regizor de film.

De numele lui se leagă și primele recunoașteri internaționale ale cinematografului românesc: Karlovi Vary - 1960 și mai ales Cannes - 1965 pentru "Pădurea Spânzuraților".

Dar atracția scenei e prea puternică. Nu i se poate opune.

Regizor, interpret, director, montează spectacole antologice: "Omul care aduce ploaia", "Opera de 3 parale", "Clipe de viață", "Cum vă place", "Macbeth" și multe altele.

Mărturisea mai târziu că scenografia, această arhitectură efemeră, era însoțitoarea nopților sale.

Și totuși, omul de teatru complet reușește să se afirme încă odată ca arhitect în concursul pentru Teatrul Național, din 1961. Surprinzătoare prin modernitate și originalitate soluția a stârnit admirația întregii mele generații și nu numai a ei.

Realizat proiectul, sigur nu ne-ar mai fi fost jenă astăzi de trista imagine din Piața Universității.

Dar așa cum s-a întâmplat de-a lungul istoriei moderne a României cu nenumărate mari valori ale culturii noastre, domnul Liviu Ciulei a fost forțat de climatul anilor 70 să părăsească țara.

Urmează a doua afirmare creatoare, internațională, de astă dată recunoscută, din Europa și Statele Unite până în Australia.

În 1986 este profesor de teatru la Columbia University din New York.

Mai multe despre această perioadă, puteți afla din documentarul autobiografic.

Se reîntoarce după '89, și, cum era firesc, UNITER-ul îi conferă lauri premiului pentru întreaga activitate.

După 10 ani, iată că breasla arhitecților se gândește să-și cinstească valorile.

Să ne fie iertată această întârziere !

Onorați fiind de a-l avea ca membru al Ordinului Arhitecților Români, îi oferim domnului arhitect Liviu Ciulei modesta compensație de avea drept de exercitare a profesiei și de semnătură ... începând chiar cu proiectul casei sale de vacanță de pe Valea Prahovei.

Urându-i, multă sănătate, ...așteptăm invitația la inaugurarea ei.

SUPER MODERNISM

**O sâmbătă
olandeză la UAUIM**

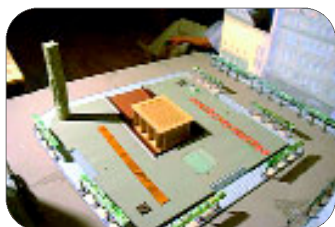
Asociația pentru Tranziția Urbană și Institutul Olandez de Arhitectură au organizat pe 25 noiembrie la Universitatea de Arhitectură București un atelier și o conferință cu tema "Supermodernism". La eveniment, au participat criticul Hans Ibelings și patru studiouri de arhitectură, două din Olanda (Casanova+Hernandez, Kempe+Thill) și două din România (Re-act și Urbancult). Conferința domnului Hans Ibelings s-a referit la condiția arhitectului în Europa de astăzi, într-un context local, regional și global și la noile estetici care se nasc din aceasta. Merită menționat faptul că studiourile olandeze sunt formate din oameni care vin de la Madrid și Dresda, dar și faptul că studiourile românești au experiențe austriece sau asociații în Bulgaria.

Arhitectura olandeză a anilor '90 a fost denumită "SuperDutch" sau "Supermodernă". A fost o perioadă în care creșterea economică a determinat apariția unui climat receptiv la experimentele arhitecturale. Repede, acest nou model de construire a devenit un bun de export, mulți arhitecți din întreaga lume fiind inspirați de proiectele olandezilor. Chiar și astăzi, când în Olanda lucrurile au început să se schimbe, supermodernismul continuă să fie un model viabil în multe părți ale lumii.

Termenul de "supermodernism" s-a consacrat după publicarea cărții antropologul Marc Augé, "Non-locuri; introducere la o antropologie a supermodernității" în 1992. Augé a încercat să arate că spațiul locuirii își pierde din ce în ce mai mult sensul pentru că oamenii nu mai reușesc să stabilească nicio legătură cu acesta.

MEMORIALUL HOLOCAUSTULUI

În urma concursului organizat de Ministerul Culturii și Cultelor pentru realizarea unui Memorial al Holocaustului ce va fi așezat în spatele Primăriei Capitalei, pe Splaiul Independenței, a fost desemnat câștigător proiectul domnului Peter Jacobi.

Pe site-ul MCC se găsesc imagini ale machetei și un text explicativ realizat de însuși artistul câștigător. Cum în urma cererilor noastre de a furniza detalii suplimentare legate de proiect, nu am primit nici un răspuns de la domnul Peter Jacobi, ne vom referi strict la informațiile existente pe mai sus amintitul site.

Proiectul are mai multe componente, toate cu rol simbolic, începând de la dimensiunile și "amplasarea joasă" a clădirii centrale și până la elementele de sculptură. Se preconizează că interacțiunea dintre acestea și interacțiunea cu publicul creează un discurs clar și patetic despre fenomenul Holocaustului. Intenția complexului memorial este de a aminti, așa cum îi spune numele, tragicele evenimente și de a educa. Parcursul vizitatorului este jalonat de simboluri ale alterității, într-o încercare de a corija moral percepția de cele mai multe ori xenofobă a acestuia. Pe de altă parte traseul propus este în fapt un parcurs catastatic. De la suprafața purcedem în "subteranul" straniu al clădirii centrale, unde reflexiile fantomatice ale luminii filtrate de "acoperișul care este acoperit cu bârne din metal" se va răsfrânge asupra pereților din granit gri polisat și asupra pavajului din granit negru polisat. O "oglină de apă" va prelua și răsfrânge la rândul ei orice fâșie de lumină. "Vor apărea tot felul de reflexii neașteptate, plecând în toate direcțiile. De asemenea, vor apărea reflexii ale reflexiilor. TOATE ACESTE SE ÎNTÂMPLĂ ÎNTR-O MIȘCARE CONTINUĂ, generată de mișcarea permanentă a soarelui." Efectul va fi amețitor.

Sculpturile cu rol simbolic, amplasate în jurul clădirii centrale, fac trimitere la diferitele etnii conviețuitoare în România. Istoria lor, ca și a majorității, a înregistrat acel tragic eveniment spre aducere aminte. Identitatea minorităților este subliniată prin lucrările "Roata Rromilor", o simplă roată de car, "Steaua lui David", "Drumul Nesfârșit" și un panou cu "Pietre de mormânt desacralizate". Precum anticipa Peter Jacobi este probabil ca acestor lucrări să le fie adăugate câte o legendă pentru o mai bună și corectă lectură.

Trebuie subliniat că darul de a evoca al întregului complex este egalat doar de puterea de a surprinde esența proiectului în doar câteva cuvinte simple, dar în același timp extrem de bogate ca sensuri. Putem spune că tandemul perfect pe care îl formează textul și proiectul este cheia impactului puternic pe care acestea le-au avut asupra comisiei de selecție. șocul evenimentelor comemorate s-a propagat până astăzi

Valentin Sălăgeanu

BIENALA DE ARHITECTURĂ

ȘTEFAN LUNGU, comisarul BAB

Am spus și am să repet, ori de câte ori voi avea ocazia: Bienala de Arhitectură București este o mare sărbătoare profesională și mai puțin o competiție. Scopul ei declarat de la instituire a fost acela de a ne prezenta, în fața publicului și a colegilor, cu ce am produs mai bun în ultimi doi ani. B.A.B. este astăzi o tradiție și, îmi place să cred, una frumoasă.

Fără îndoială, expoziția lucrărilor colegilor noștri este evenimentul central al Bienalei, deși anul acesta, prin efortul redacției revistei "Arhitectura", a fost posibilă participarea, într-un eveniment paralel, a unor reprezentativi arhitecți ai "școlii japoneze": două expoziții strălucite și o serie de conferințe memorabile.

Ce aduce nou anul acesta expoziția lucrărilor și palmaresul ei? În primul rând, calitatea - sunt mult mai multe lucrări bune, semn de maturitate a unei tinere generații de profesioniști. Dovada - în prima selecție, juriul a eliminat un număr restrâns de lucrări. În al doilea rând, participarea cu lucrări, a colegilor noștri din mult mai multe locuri din țară

și străinătate și nu mă pot opri a remarca faptul că asta aduce un important aport de culoare și vioiciune.

În al treilea rând, criteriile după care a fost organizată expoziția diferă față de edițiile anterioare, în sensul că cele cinci secțiuni conform cărora se clasificau lucrările au fost nuanțate. Astfel, secțiunea de arhitectură a fost împărțită în două: lucrări până la 1000 mp. și lucrări peste 1000 mp., secțiunea de amenajări interioare și design în amenajări interioare și scenografie și design de obiect, secțiunea restaurări în restaurarea monumentelor și reabilitarea clădirilor. Cred că sub această formă, criteriile de apreciere au fost mai ușor de determinat și, în plus, crește posibilitatea accesului la nominalizări și medalii.

În al patrulea rând, este de remarcat prezența în expoziție a unor preocupări noi cu importante conotații sociale, semn al implicării arhitecților în viața cetății, care, deși mai puțin spectaculare, nu fac decât să sporească importanța și prestigiul profesiei noastre.

Nu în ultimul rând, câteva cuvinte despre juriu. Nu a existat o strategie anume în alcătuirea juriului, dar mai mult întâmplarea a făcut să fie mai puțin omogen ca la edițiile precedente. Printre membri s-au aflat arhitecți cu o mare experiență și certă reputație profesională, dar și tineri merituosi mai puțin experimentați, ceea ce a făcut ca unanimitatea de opinii să fie mai dificilă. Oricum, profesia presupune în însăși substanța ei subiectivitatea, pe care cu seninătate trebuie să ne-o asumăm.

Palmaresul expoziției Bienalei este deja cunoscut și prezentat în extenso pe site-ul www.bab.ro, dar nu mă pot abține să nu remarc, cu mare satisfacție, că alături de deja consacrații Șerban Sturdza, cu remarcabila restaurare de la Călinești, Vlad Arsene, Dorin Ștefan, Emil Barbu Popescu, Vlad Gaivoronschi, apar numele tinerilor arhitecți Remus Hârșan, Dragoș Perju și Nemeș Karoly cu sensibila lor remodelare a locuinței din strada Naum Râmniceanu, ale nonconformiștilor Robert Marin și Adrian Cancer cu insolitul lor club Embryo. Nu aș vrea să închei fără să salut apariția în Bienală a ghidului adnotat "București. Arhitectură și Modernitate" a Marianei Celac, Octavian Carabela și Marius Marcu Lapadat, a unei trecute cu vederea încercări de emisiuni televizate despre Sibiu, arhitectură și urbanism a lui Mircea Țibuleac, precum și delicata reabilitare a casei din strada Frumoasă, realizată de Gabriela Tabacu.

Pentru mai multe detalii privind programul Bienalei: www.bab.ro

BUCUREȘTI 2006

Prezentare

BAB - Ediția 7-a

Bienala de Arhitectură București, organizată de Uniunea Arhitecților din România (UAR) și de revista Arhitectura, reprezintă evenimentul profesional de cea mai mare amploare, reunind sub forma unei expoziții-concurs cele mai valoroase realizări ale arhitecților din și originari din România, finalizate în ultimii doi ani în țară și în străinătate.

De la ediție la ediție, Bienala de la București începe să se apropie de evenimentele similare din alte țări, polarizând în jurul expoziției centrale, anul acesta denumită "arhi_Generator", o serie de manifestări dedicate arhitecturii contemporane. De acum doi ani, organizatorii au avut inițiativa de a prezenta în paralel cu realizările cele mai recente ale arhitecților români, proiecte de arhitectură de cea mai bună calitate din alte țări. Spania a fost prima invitată, iar la ediția actuală a venit rândul Japoniei, o țară cu o tradiție neîntreruptă în producția arhitecturală de elită. Două expoziții, "Continuity vs. Mutation" și "Sensai", găzduite de MNAC, și cinci conferințe profesionale de arhitectură ce se vor desfășura la Muzeul Țăranului Român prezintă și dezbate cea mai recentă arhitectură japoneză.

Revenind la expoziția-concurs "arhi_Generator", este îmbucurător faptul că numărul proiectelor înscrise a crescut simțitor față de edițiile precedente. Atât arhitecții ce lucrează în țară, cât și cei care-și desfășoară activitatea în alte părți ale lumii au conștientizat necesitatea expunerii profesionale, participând la concurs chiar și cu mai multe lucrări. Calitatea proiectelor este iarăși o notă pozitivă: juriul a luat decizia de a opera o selecție în prealabil a lucrărilor înscrise în concurs. Astfel, doar cele mai reușite realizări ale arhitecților români au ajuns în final pe simezele Galeriei 3/4 de la Teatrul Național, reamenajată de echipa de arhitecți de la revista "Arhitectura", cu sprijinul unor sponsori privați care au oferit materiale și forță de muncă pentru recuperarea acestui spațiu expozițional extrem de generos. Nu putem însă să nu observăm faptul că arhitecții români au asimilat și reinterpretat, aproape obsesiv am zice, lecția unui modernism curat și cuminte: unghiurile drepte, betonul și suprafețele vitrate au o recurență uimitoare în proiectele prezentate, originalitatea îmbinării lipsind multora dintre ele.

La această ediție, în premieră, lucrările au fost împărțite în 8 secțiuni de concurs: arhitectură sub 1000 mp, arhitectură peste 1000 mp, urbanism și amenajarea spațiilor urbane, arhitectură de interior și scenografie, design de obiect, restaurarea monumentelor de arhitectură, reabilitarea clădirilor și publicație de arhitectură.

Dacă la primele două secțiuni ne-am obișnuit ca numărul proiectelor înscrise să fie destul de mare, nu ne poate decât bucura constatarea că încep să apară proiecte interesante de urbanism, iar publicațiile dedicate arhitecturii încep să se diversifice. Aș aminti aici excelenta reabilitare a pieței Traian din Timișoara, un oraș cu un valoros patrimoniu de arhitectură (arh. Bogdan Demetrescu), precum și amenajarea Pieței Huet din Sibiu (arh. Victor Moraru), un proiect minuțios documentat și realizat într-un deplin respect față de oraș. Așteptăm concretizarea unor astfel de proiecte și în București. S-a simțit de asemenea lipsa proiectelor Planwerk-ului, urbanistii clujeni neputând participa la această ediție deoarece Eugen Pănescu a fost ales membru al juriului. În ceea ce privește publicațiile, arhitectura a câștigat în acești doi ani câteva titluri foarte importante: "Arhitecți în timpul comunismului", o mărturie necesară a unor arhitecți români de prestigiu, "București. Arhitectură și modernitate. Un ghid adnotat", o lucrare ce documentează profesionist construcțiile capitalei, oferind în același timp o alternativă viabilă la insipidele ghiduri ale orașului ce întâmpină vizitatorii la orice tarabă cu ziare etc.

Premiile Bienalei au fost acordate de un juriu format din: arh. Costin Pastia (Franța, președinte), arh. Zeno Bogdănescu (București), arh. Constantin Goagea (director al revistei "Arhitectura", București), arh. Radu Mihăilescu (Timișoara), arh. Eugen Pănescu (Cluj), arh. Ștefan Perianu (Franța), arh. Miklos Peterffy (Cluj și Budapesta). Nominalizărilor și premiilor acordate de juriu li se adaugă un Premiu Special al Președintelui UAR, arh. Peter Derer.

Deschisă până la începutul lui decembrie în București, Bienala va continua apoi, la începutul anului 2007, sub forma unei expoziții itinerante în principalele orașe din țară (Craiova, Brașov, Sibiu, Cluj, Timișoara, Oradea, Suceava, Iași, Constanța).

Viorica Buică

Nominalizările și

Secțiunea Arhitectură până în 1000 mp

Premiu:

DSBA, Dorin Ștefan, Alexandru Pop, Liviu Budur, Anda Ștefan, Olivia Strachină, Casa eM., București, Băneasa

În lipsa unui context spațial care să o definească și să o individualizeze, casa eM. creează ea însăși relief, polarizând împrejurimile de care, de altfel, nu o desparte decât un gard de înălțime mică. Deși de tip pavilionar, concepută pentru a adăposti patru familii înrudite, casa este unitară, poate și pentru că spațiile comune ocupă un procent semnificativ. Acestea se desfășoară și se întretaie mai ales la primul nivel, același nivel care la exterior suplinește absența resurselor fizice contextuale, devenind el însuși un tip de relief.

Nominalizări

Remus Hârșan, Dragoș Perju, Nemes Karoly, Călin Radu - Remodelare locuință unifamilială, str. Romniceanu, nr. 35
Mathe Zoltan - Capela cimitirului Remetea
Florin Adamescu - Casa str. Pictor Mirea, nr. 9A, București
Tovissi Zsolt - Turn Clopotniță

Secțiunea Arhitectură peste 1000 mp

Premiu:

E.B. Popescu, Remus Hârșan, Dragoș Perju, Nemes Karoly, Radu Gâdiuță - Centru tehnic "Academia de Fotbal", Mogoșoaia

Westfourth Architecture, Vladimir Arsene, Ambasada Canadei

În cazul acestui proiect, limitările impuse de certificatul de urbanism, atât în înălțime, cât și retragerile față de șosea, nu au fost neapărat coercitive, ci au generat un concept spațial care abordează relația dintre sit și clădire într-o altă paradigmă. Cum limitările sunt deasupra cotei 0, iar cerințele funcționale ale proiectului erau mai ample decât prevedeau scriptele, s-a reluat procesul de dezvoltare în adâncime a spațiilor de reprezentare.

Nominalizări

Maria Mocanu, Stephan Böhm, Jürgen Flohre - Centrul de comandă și de antrenament al pompierilor din Köln
Adrian Spirescu - Sediul de firmă

Premiile BAB 2006

Secțiunea Urbanism

Premii:

Cătălin Berescu, Mariana Celac -
tipologii de locuire

Studiul a fost realizat în 2005 în cadrul C.C.P.E.C. - U.A.U.I.M și a avut drept beneficiar Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului. Lucrarea a avut drept obiectiv realizarea unui studiu documentar, cu acoperire națională, cu privire la situația locuirii romilor afectați de sărăcie extremă. Au fost cercetate un număr de 36 de comunități, această experiență furnizând material pentru elaborarea unei tipologii de locuire. Principala preocupare a fost formularea liniilor de orientare și conduită pentru foarte necesarele intervenții în comunitățile afectate de sărăcie extremă ce sunt sau urmează a fi promovate de administrațiile locale și de organizațiile care lucrează pentru romi.

Victor Moraru - amenajare pietonal, Piața Huet - Sibiu

Piața Huet este punctul 0 al orașului Sibiu, iar echipa a ținut cont de acest lucru, acordând un interes deosebit cercetărilor arheologice care s-au concentrat pe investigarea cimitirului comunității săsești, din care au fost recuperate 1833 de schelete umane. Conceptul de reabilitare a pieței a urmărit să creeze o imagine cât mai fidelă a sitului istoric, de dinaintea apariției automobilului, cu carosabile asfaltice, undeva în perioada "fin de siècle". Pavajul exclusiv din piatră naturală - bazalt de "Racoș" - a creat o suprafață continuă, unită cu "pantele istorice", păstrate în totalitate, prin rigole de suprafață ușor adâncite.

Nominalizare

Ilinca Mănăilă - Centrul "Nürens Dorf"

Secțiunea

Arhitectură

de interior

și scenografie

Premiu:

Robert Marin, Adrian Cancer -
Club Embryo, București

Embryo este primul supperclub autohton, adică un melanj de club, restaurant și design interior. Este forjat pe două niveluri ale subsolului unei clădiri vechi cu o suprafață de 390 mp. La primul se află restaurantul, iar la al doilea barul, lounge-ul și toaletele. Interiorul este creat cu ajutorul unor pereți decorativi cu panouri termoformate din comadur sau din gips-carton cu finisaj epoxidic, aplicații și inserții de stipler și tuburi luminoase spectrale. Tavanul este gips-carton și membrană Barisol, iar sistemul de iluminare RGB modelează diferit interiorul.

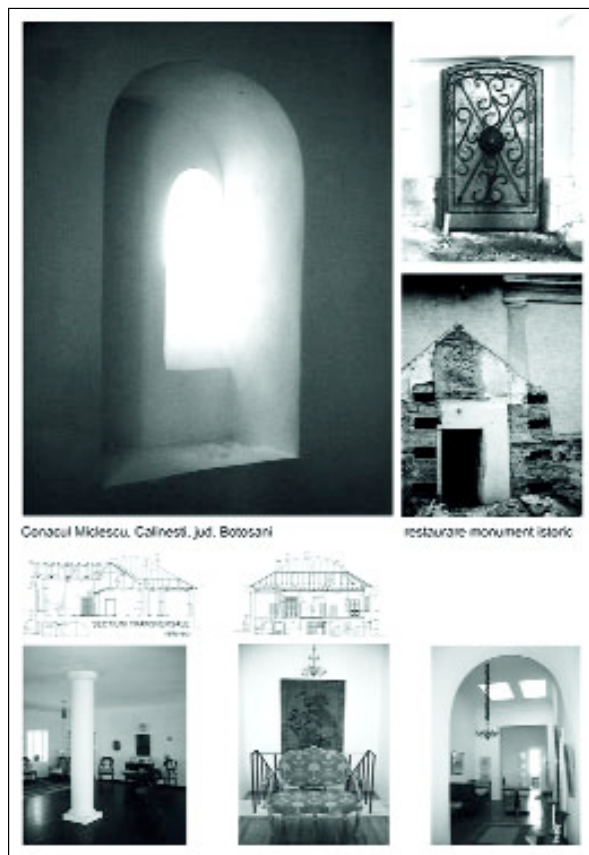

Nominalizări

Ina Isbășescu, Laura Paraschiv -
Magazin Bliss
Vlad Bănă - The Da Vinci Code,
forul roman
Attila Kim - club Avi-Cola,
Tg. Mureș

Secțiunea Design de obiect

Nu s-au făcut nominalizări.

Secțiunea Restaurarea monumentelor de arhitectură

Premiu:

Șerban Sturdza - conacul Miculescu, Călinești, Botoșani

Nominalizare

Westfourth Architecture -
Palatul de Justiție, București

Secțiunea Reabilitarea clădirilor

Premiu:

Gabriela Tabacu - reabilitare casă în str. Frumoasă, nr. 16, București

Casa din str. Frumoasă - mică locuință burgheză de secol XIX cu o expresivitate eclectică de inspirație neoclasică - este alcătuită dintr-un corp principal masiv, cu demisol și parter, având intrarea din curte și o anexă cu parter și etaj, alipită corpului central și desfășurată în lungul lotului. Obiectivele principale ale amplei acțiuni de reabilitare și reintegrare ale acestui monument de arhitectură în Bucureștiul contemporan, au fost, pe de o parte, descoperirea, recuperarea și punerea în valoare a tuturor elementelor cu semnificație arhitecturală, artistică și istorică reală din configurația ultimă a construcției și, pe de altă parte, de armonizare a intervențiilor necesare - consolidare, reparație, refuncționalizare, extindere, reformulare spațială a unor zone mai târziu apărute în biografia casei - cu obiectul inițial și cu contextul său urban.

Nominalizare

Vlad Gaivoronschi, Marius Hârța -
reabilitare Hotel Savoy, Timișoara

Secțiunea publicații de arhitectură

Premiu:

Mariana Celac, Octavian Carabela, Marius Marcu Lapadat
- București. Arhitectură și Modernitate. Ghid adnotat

Nominalizare

Erica Gabriela Dudaș, Carla Mariana Dudaș - revista "de arhitectură"

Medalia Președintelui Uniunii Arhitecților: Mathe Zoltan - Capela Cimitirului Remetea

Amenajarea Galeriei 3/4 a Teatrului Național din București

înainte

după amenajare

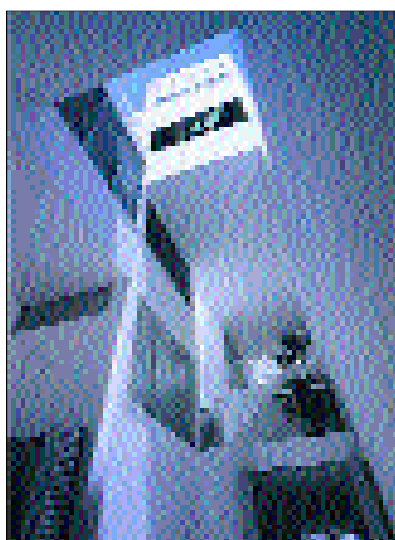
Organizarea Bienalei de Arhitectură de anul acesta, un eveniment din ce în ce mai important și mai vizibil, s-a lovit din nou de lipsa spațiilor de expunere din București, ușor accesibile și cu suprafețe mari de expunere. Revista Arhitectura, organizator al Bienalei, împreună cu MNAC și cu parteneri din domeniul construcțiilor au demarat un proiect de reamenajare a Galerieilor 3/4 din Teatrul Național.

Conștienți de potențialul mare dat de cei aproape 3000 de metri pătrați ai galeriei, la care se adaugă prestigiul multor expoziții și evenimente culturale desfășurate în acest spațiu, mai multe firme din domeniul construcțiilor au pus la dispoziția inițiatorilor proiectului produse și servicii pentru realizarea acestei acțiuni. În lipsa unei reamenajări globale, deocamdată imposibil de finanțat, coordonatorii proiectului s-au concentrat pe o suprafață limitată din Galerieile 3/4 și pe măsurile cele mai urgente pentru a-l transforma într-un loc clar definit, într-un veritabil spațiu pentru artă.

"Ce avem acum este o suprafață de expunere extinsă cu cca. 370 mp, o nouă tâmplărie de compartimentare între diferitele spații și o imagine mult mai unitară și mai potrivită funcțiunii. Conceptul de culori s-a vrut în același timp neutru și puternic: toți pereții sunt vopsiți în alb, iar pardoseala și tavanele sălilor joase în gri. Vopsitoriile subliniază un caracter oarecum industrial al spațiului și merg bine cu tâmplăria nouă din aluminiu", a subliniat arh. Ștefan Ghenciulescu, redactor-șef al revistei Arhitectura și unul dintre arhitecții care s-au ocupat de realizarea acestui proiect.

Xtreme: East. Architecture from Japan

Fotografii din expoziția
"Continuity vs. Mutation"

În paralel cu expoziția-concurs, se desfășoară o serie de evenimente ce aduc în atenția publicului producția contemporană de arhitectură în Japonia: două expoziții și cinci conferințe profesionale, care vor avea loc la Muzeul Țăranului Român. Referitor la aceste evenimente conexe, Constantin Goagea afirma: "În cadrul BAB 2006 avem ocazia să prezentăm experiența japoneză din ultimii ani și situația unei realități construite evolute. Japonia este o țară care produce o arhitectură contemporană excepțională, care reușește să interpreteze o tradiție glorioasă în moduri absolut contemporane. Pornind de la aceste realități, anul acesta am invitat arhitecți japonezi ce fac parte din elita internațională: Kengo Kuma, Kazuhiro Kojima, Tetsuo Furuichi, Masahiro și Mao Harada, Sou Fujimoto".

Cele două expoziții găzduite de MNAC pun în evidență poziții diferite ale arhitecților japonezi. "Continuity vs. Mutation" ne lasă să descoperim tradiția japoneză în forme ultra-contemporane: deși stilistic sunt total diferite, arhitectura tradițională și contemporană împart aceleași concepte, aceeași filosofie. Cei doi curatori au selectat 3 categorii de arhitecți și, în mod implicit, 3 categorii de "arhitectură": 8 arhitecți de primă mărime, rezultând o selecție bazată mai ales pe arhitectură și spațiul public: Jun Aoki, Tetsuo Furuichi, Waro Kishi, Kazuhiro Kojima, Kengo Kuma, Hiroshi Naito, Sanaa (Kazuyo Sejima + Ryue Nishizawa), Taira Nishizawa; 10 arhitecți tineri, sub 40 de ani, selecția orientându-se mai degrabă către spațiul locuirii, al micilor funcțiuni și al căutărilor de alternative: Ryuichi Ashizawa, Sou Fujimoto, Masahiro Harada & Mao Harada (Mount Fuji Architects), Jun Igarashi, Kumiko Inui, Kazuyasu Kochi, Hironori Matsubara, Tetsuya Nakazono, Makoto Tanijiri, Kuniaki Takahashi; 2 ingineri structuriști, selectându-se exemple de mutații în gândirea construcției, transformări, ce trec dincolo de scară și program: Kenji Nawa, Jun Saoto.

Ioshihide Kobanawa, în prezentarea acestui demers curatorial, sublinia: "Am ales categorii bazate pe criterii generaționale și pentru că succesiunea generațiilor este prin ea însăși generatoare de mutații și continuități. Mulți dintre cei 10 arhitecți tineri au lucrat în birourile primilor 8; Harada la Kengo Kuma, Kumiko Inui la Jun Aoki. Putem vorbi în cazul Japoniei de o nouă mutație, vizibilă și la nivel generațional, care însă se produce pe un fundal al unei tradiții discrete și esențializate".

Cealaltă expoziție, în care sunt prezenți Taro Ashihara, Yasushi Horibe, Kazuo Iwamura, Chitoshi Kihara, Hiroshi Naito, Akira Sakamoto, Eizo Shiina, Yoshiji Takehara, Akira Watanabe, Ken Yokogawa, aduce în prim-plan rafinamentul desăvârșit al arhitecturii japoneze. Arhitecții "SENSAI" (un concept fundamental pentru a înțelege tradiția estetică japoneză sugerând sofisticata relație a creatorului cu mediul) aduc în prim-plan forme fragile, delicate, de o elasticitate surprinzătoare. Texturile sunt alese cu infinită grijă, lemnul, pământul, hârtia și piatra dialoghează discret, relația părților cu întregul fiind tratată cu o deosebită considerație.

SIEMENS Încorporabile

Trăim într-o lume în care spațiul și calitatea au devenit vitale. O lume în care timpul trebuie valorificat la maximum. Ca să vă bucurați din plin de locuința dumneavoastră, pentru un confort desăvârșit, Siemens a creat gama de Electrocasnice Încorporabile.

Un design modern și un stil inconfundabil caracterizează soluțiile de ultimă oră oferite de Siemens, destinate unor interioare moderne și deosebit de sofisticate.

LiftMatic, cea mai recentă inovație de la Siemens, este un cuptor acționat pe verticală, astfel încât vesela aflată în interior devine ușor accesibilă și se evită în acest mod riscurile de lovituri și arsuri, toate acestea printr-o simplă apăsare de buton. Plitele cu inducție pot să fie desprinse din filmele SF - funcția powerBoost permite o încălzire de două ori mai rapidă a plitei și, în consecință, diminuează timpul de fierbere. Timpul de preparare al alimentelor este redus, iar acestea păstrează un conținut crescut de vitamine. Hota cu DVD înfrumusețează prin imagine și sunet experiența gătitului.

Dincolo de toate aceste impresionante realizări tehnologice, Siemens înseamnă însă în primul rând design de cea mai bună calitate. 48 de premii IF product design, 9 premii Redott și alte 5 premii acordate de către Centrul de Design din Stuttgart au fost obținute de-a lungul anilor de produsele electrocasnice marca Siemens.

Astăzi, când arhitectura tinde să creeze spații din ce în ce mai deschise, electrocasnicele încorporabile Siemens constituie soluția ideală pentru a utiliza o bucătărie. Aceasta nu va fi decât o prelungire naturală a interioarelor, adaptându-se celor mai înalte standarde de locuire și confort. Bucătăria nu mai reprezintă spațiul în care se depune efort continuu pentru a găti, a curăța aragazul sau pentru a spăla vasele. Bucătăria devine prin Siemens spațiul în care timpul trece în mod plăcut, unde oricine se poate relaxa și bucura de ceea ce îl înconjoară, de designul minimalist al produselor încorporabile, de formele clare și de îmbinarea lor perfectă.

Dacă vă doriți un spațiu exclusivist, inovator și performant, adaptabil unui stil de viață modern, gama Siemens Încorporabile este ceea ce căutați. Perfecțiune tehnică, funcțională și estetică.

Pentru detalii suplimentare contactați Siemens Electrocasnice România.

ECOLOGIE REÎNTOARCEREA LA NATURAL

Lut / luture / locuire

Chiar acolo, *in situ*, la locul facerii, pe ruinele anticei cetăți Argamum / Orgame, ascultând felurile muzici cântate de vânt prin stufăriș, privind cu nesaț răsărituri și apusuri de soare incredibile, bălăcindu-mă cu ritual - la prânz și pe înserat - în lacul Razelm, umblând agale, în plin soare, printre vestigiile orașului cu cel mai vechi nume de pe la noi, în căutare de pietre vechi și buruieni, m-am minunat cum pot niște adulți intelectuali, cu preocupări serioase în urbe, să redevină copii care se joacă, fascinați, cu cea mai plastică, mai docilă, mai misterioasă și mai mistică materie ce s-a inventat de la facerea lumii încoace: pământul, lutul.

Ne-am obișnuit, din păcate, ca în vremurile de astăzi să substituim materiilor naturale niște surrogate. Locuim în blocuri ori case din beton acoperite cu tablă, azbest și alte asemenea orori, consumăm alimente modificate genetic ori saturate de aditivi, făina din care se face pâinea pare să nu mai provină din grâu măcinat. S-a născut astfel, treptat, o altă "specie" de oameni, adaptată la artificial și care privește tot ceea ce este natural ca un semn al sărăciei și a unui primitivism demult apus.

Cum am putea să deprindem din nou cunoștințele celor vechi, salvându-ne de fapt, odată cu viața, chiar mai presus de ea, sufletul? Această întrebare aproape mistică s-a disimulat într-o preocupare practică, atunci când s-a născut proiectul "Lut 2006".

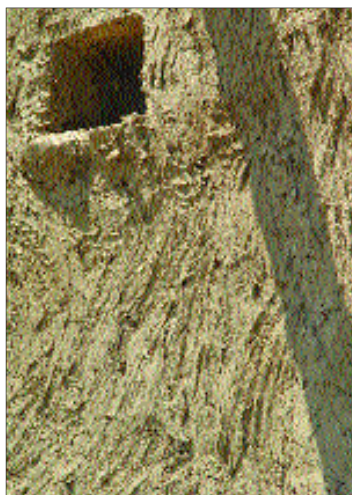
O idee naște o altă idee

Cu doi ani în urmă, mergând pe urmele originalei idei a sculptorului Vasile Ivan, și în memoria artistului de timpuriu dispărut, Fundația HAR a pus în practică, cu succes, proiectul "Stuf 2004", la Murighiol (cetatea antică Halmyris). Un demers artistic inedit, din care s-a născut și proiectul de anul acesta, "Lut 2006". Ideea directoare a fost exploatarea ofertei atât de generoase a materialelor naturale, de care nu ducem lipsă, dar cărora le-am uitat menirea și pe care le găsim oriunde în spațiul nostru geografic. A fost din nou aleasă Dobrogea, ținut străvechi, exemplar pentru adaptarea locuirii la clima excesivă prin utilizarea resurselor naturale. Casa din chirpici (cărămizi din lut amestecat cu paie), pe fundație de piatră, acoperită cu stuf și văruiată în alb, pe dinafară și pe dinăuntru, este specifică satelor din aceste locuri. Și este, totodată, o locuire ecologică, pe care inițiatorii proiectului s-au gândit să o preia ca model. Iar din întinderile generoase ale Dobrogei a fost ales pentru edificarea unui adăpost croit din materialele oferite de zonă, un mic paradis terestru, sit arheologic și rezervație naturală: Capul Doloșman.

Timp de două săptămâni, în perioada 20 iulie - 6 august, trei arhitecți (Mariana Celac, Cătălin Berescu, Anders Goransson) și trei sculptori (Alexandru Grosu, Alexandru Nancu, Dumitru Verdianu) au pus în practică un experiment colectiv, construind la Capul Doloșman o unitate de locuire minimală (cameră și spațiu de de pregătit hrana) folosind chirpici, piatră, lemn și stuf.

Cei șase temerari au locuit ei înșiși, timp de două săptămâni în condiții minimale (corturile oferite de Crucea Roșie), fără electricitate și apă curentă, lăsându-se arși de soare și bătuți de vânt, din dorința de a se

pune puțin în pielea acelor oameni care rămân peste noapte fără case și mijloace elementare de trai.

Adăpostul realizat de ei este un exemplu de construcție rapidă și ieftină pentru situații de urgență, utilizând materiale oferite de zonă. Pe alte meridiane, o casă ecologică se ridică la prețuri exorbitante pe care și le permit doar cei bogați. La noi, o astfel de edificare ar putea fi o soluție lesnicioasă de ieșire din, istorica deja, criză locativă și totodată o posibilă rezolvare a situațiilor de sărăcie extremă, destul de numeroase din păcate, după cum o pune în evidență studiul Mariane Celac și al lui Cătălin Berescu, chiar astfel intitulat: "Locuirea și sărăcia extremă".

Cum se construiește o casă din chirpici?

Aveau să-și dea seama din mers, în cele două săptămâni de experiment intensiv la Capul Doloșman, cei șase protagoniști ai proiectului "Lut 2006". Arhitecți și sculptori, poate pentru prima dată (cel puțin la noi) puși în situația de a realiza, fără niciun fel de orgoliu creator, o operă colectivă, n-au avut încotro și s-au înțeles. Asprimea mijloacelor de trai îi apropie pe oameni. Ca și dorința de a duce la bun sfârșit un proiect generos. Nu trebuie nicidecum trecut cu vederea că ei au fost ajutați de meșteri locali, de cei care au fabricat cărămizile din chirpici și de cei

care au lucrat efectiv alături de arhitecți și artiști la ridicarea adăpostului de la Capul Doloșman: Mașa, Maței, Mișa, Sofica, Petre, Ionuș și Ion. Nu s-au folosit decât unelte și tehnici de lucru tradiționale. Adăpostul edificat din materialele locului, la care s-au adăugat elemente din lemn, este sută la sută "hand made" și a presupus concentrarea efortului și imaginației tuturor participanților. Arhitecți și constructori ai zilelor noastre, Mariana Celac, Cătălin Berescu și Anders Goransson au fost obligați să uite ce știau, pentru a descoperi virtuțile materialelor și ale tehnicilor de lucru disprețuite și ignorate în contemporaneitate.

În loc de concluzie

"Lut 2006" e doar punctul de plecare al unui demers care se va dezvolta în anii următori. Acum a fost experimentat un model de construire și locuire minimală, pentru situații de urgență, de asemenea, un model de locuire ecologică, utilizând numai și numai materiale naturale, din resursele zonei, precum și experiența meseriașilor locali. Casa rezultată va fi donată Institutului de Cercetări Eco-Muzeale din Tulcea, pentru uzul arheologilor aflați vara în campanie de săpături la Capul Doloșman. Ținta finală a proiectului însă este și o edificare de natură spirituală, posibilă doar printr-o mutație la nivelul ansamblului mentalităților contemporane. "Casa organică" presupune nu doar un mod de construire ori folosire a resurselor naturale ci și un model de locuire, în armonie cu natura. A locui "organic" înseamnă mai mult decât a locui ecologic. Natura ne dă tot ceea ce avem nevoie, dar ca să putem folosi generoasele ei resurse trebuie să reînvățăm să îi acordăm un respect profund. Să ne considerăm cu adevărat parte din ea și nu cuceritori ori inamici ai ei.

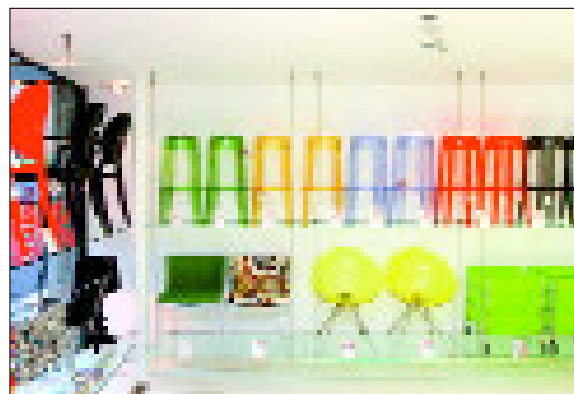
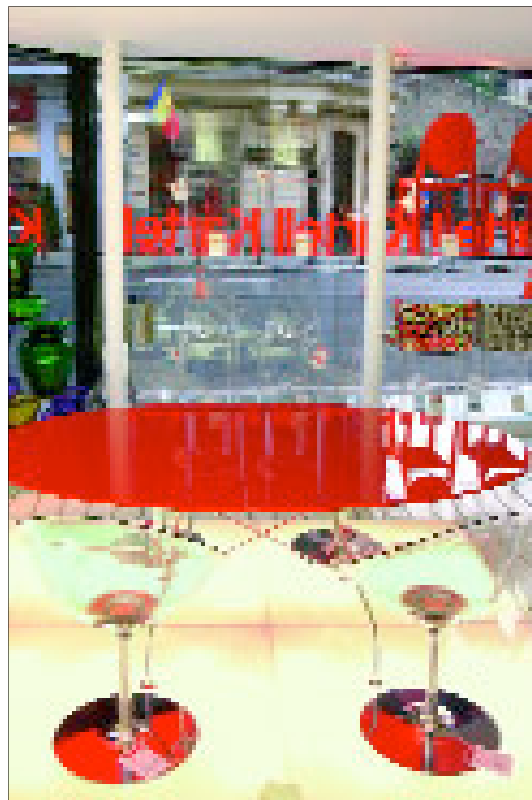
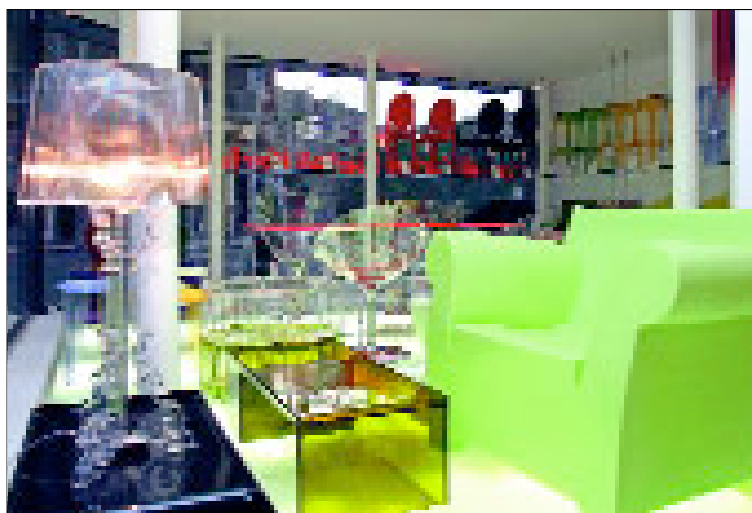
Luiza Barcan

Foto: Alexandru Nancu

KARTELL FLAG STORE

Prezența în cadrul săptămânii modei de la Milano și zilelor designului din Helsinki și Bruxelles, parteneriatul încheiat cu Lancia pentru Paris Motor Show și cel cu Louis Vuitton pentru ceremonia de deschidere a magazinelor din Viena, Budapesta și Praga, participarea la expoziția londoneză 100% Design, deschisă la Victoria & Albert Museum și apariția celui mai nou produs, Optic, pe coperta albumului editat de MoMA New York (toamna anului 2006) sunt doar câteva dintre episoadele strălucitoare ce au marcat în ultimele două luni agenda Kartell.

Acum, Bucureștiul intră și el pe harta evenimentelor internaționale dedicate designului, odată cu inaugurarea, prin Innova, a unui Kartell Flag Store: un magazin-concept (prins într-o rețea ce acoperă deja 85 de țări) ce comunică filosofia și valorile companiei. Forța și succesul unui astfel de magazin rezidă în soluția de a crea pentru produsele Kartell o platformă ușor recognoscibilă ca identitate și ofertă, indiferent de locație (de la New York și Los Angeles la Paris, Hong Kong ori Sao Paolo). Sistemul de expunere exaltă calitățile acestei renumite mărci de design: creativitate și tehnologie, rafinament și funcționalitate. Nu doar experiența celor 55 de ani de la înființare, ci și intensa colaborare cu cei mai apreciați creatori ai momentului (dintre care să-i amintim cel puțin pe Ron Arad, Ronan & Erwan Bouroullec, Antonio Citterio, Philippe Starck și Patricia Urquiola), plus maniera în care cercetarea și libertatea lor de expresie au întâlnit așteptările și cerințele Kartell susțin astăzi excepționala poziție a companiei pe scena internațională a designului. Studiul noilor materiale și experimentarea tehnologiilor de dată recentă sunt, pentru Kartell, pași esențiali în perfecționarea adaptabilității la timpul prezent a produselor Kartell, a flexibilității și rezistenței lor.

Mizând pe un efect vizual definitoriu pentru companie, Kartell Flag Store de pe Calea Victoriei nr. 204 fascinează prin vitalitate, cromatică și spirit inovativ. Formula de display, ce favorizează, în parte, fiecare „obiect al dorinței” made in Kartell, poartă semnătura tânărului designer și arhitect italian, Ferruccio Laviani. / **OANA TĂNASE**

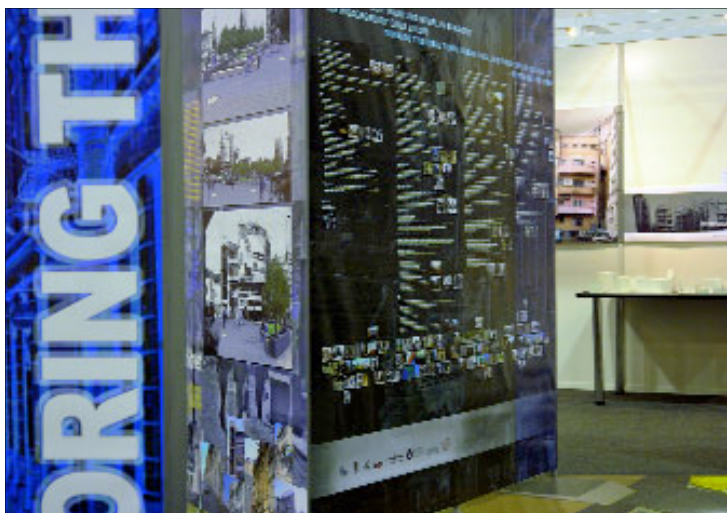

de ARHITECTURĂ

EXPOZIȚIE

Metamorfoza unui metropole

Goethe Institut, Universitatea de Arhitectură "Ion Mincu" și Institut Français de Bucarest, cu sprijinul Ministerului de Externe al Germaniei, în cadrul proiectului Elysée, au realizat expoziția "Metamorfoza unei metropole".

Deschisă la sala Dalles din București până în data de 24 noiembrie a.c., expoziția este în fapt dublă, prezentând atât influența neoclasicismului francez din secolul XIX asupra arhitecturii bucureștene, cât și cea a Bauhausului german din anii 20 - 30 ai secolului XX. În contextul provocării pe care o reprezintă transformarea capitalei într-o arie urbană modernă, miza acestei manifestări, care mai cuprinde și un seminar de două zile la care vor participa experți în urbanism din Franța, Germania și România, este aceea de a contribui la această schimbare și de a accentua importanța păstrării propriului specific.

Intervalul dintre cele două războaie mondiale a însemnat pentru România o perioadă de prefaceri, în contextul dublării suprafeței și populației după 1918. Bucureștii se transformă în capitală Europeană, se sistematizează, retrasându-se trama stradală, construindu-se noi cartiere și parcuri. Multe dintre aceste clădiri vor fi realizate de arhitecți străini, dar și de către exponenții școlii locale, astfel încât vom avea alăturări de stiluri dintre cele mai spectaculoase. Neoromânesc juxta pus Bauhausului și ambele Constructivismului, toate acestea în vecinătatea clădirilor de influență neoclasicistă.

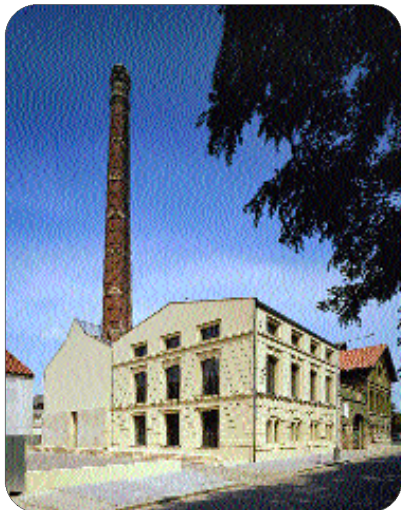
Moștenirea arhitecturală a Bucureștiului, istoria acesteia și urmările ei în contemporaneitate, sunt subiecte pe care expoziția "Metamorfoza unei metropole" vrea să le aducă în discuție. Sufocate printre blocurile socialiste subzistă enclave de clădiri interbelice, care riscă să-și diminueze, dacă nu să-și piardă definitiv, fragila identitate. Problema căreia trebuie să i se găsească o rezolvare ține de modul în care Bucureștiul își valorifică patrimoniul construit, și de felul în care își definește vocația europeană în funcție de acesta.

Valetin Sălăgeanu

VESTIGII INDUSTRIALE

Conversia patrimoniului industrial în Cehia, 2000 - 2005

Expoziția, găzduită de Sala de Expoziții a UAUIM, este parte integrantă din a 3-a biennială internațională de Vestigii Industriale 2005, organizată de Research Centre for Industrial Heritage, CTU din Praga și conține peste 30 de exemple de conversie a clădirilor industriale dezafectate și o serie de proiecte care, la data deschiderii expoziției, primiseră aprobarea pentru începerea lucrărilor.

Dacă în Anglia revoluția industrială a început prin secolele XVI - XVII, restul Europei a ajuns la un adevărat boom industrial abea în secolul XIX. Marile fabrici deschise pentru prelucrarea minereurilor de diferite tipuri, de extracție a cărbunelui, pentru realizarea în serie a unor produse de consum general au însemnat pentru unii un progres, iar pentru alții o demonizare a procesului de muncă. Înlocuirea marilor manufacturi cu fabrici mecanizate au revoltat pe meșteșugari și tradiționaliști dar au entuziasmat burghezia progresistă, nobilimea deținătoare de pământuri din toate colțurile Europei și pe cei cu orientări politice de stânga. Industrializarea a însemnat creștere economică, creștere demografică, support sau motor al colonialismului, democratizare a structurilor politice, începutul epocii consumeriste, pozitivism în științe și finalmente adâncirea rupturii dintre, ca să folosim o expresie deseori abuzată, "rațiuni și credință". Tot ea a fost și cauză indirectă a "marelui război", precum și mijloc al acestuia. Globalizarea implicită a creat, spre exemplu, Japonia modernă, care a renunțat la politica separaționistă deschizându-și frontierele atât pentru țările vestice cât și pentru "vecinul" lor de la est, America.

Vestigii ale începuturilor industrializării, ale "zorilor" contemporaneității, se păstrează așadar în aproape întreaga lume, iar expresia cea mai pregnantă este arhitectura. Probabil că simbolul absolut al acestei epoci va rămâne Tour Eiffel, sau gara din Milano, dar există un patrimoniu, vast și extrem de divers, de clădiri care au îndeplinit roluri mult mai prozaice. Aceste fabrici, căci despre ele este vorba, sunt subiectul expoziției, sau mai curând soluțiile de reconversie gândite pentru fiecare dintre ele. Berării, fabrici de prelucrare a plumbului, a fierului, ateliere de confecții, băi publice, fabrici unde se construiau mașini, se transformă în centre culturale, galerii, spații de birouri, spații de locuit, showroom-uri și cafenele. Politicile de intervenție diferă în funcție de materialele originale, destinație inițială și finală, plasament astfel încât problematica pe care fiecare caz în parte o ridică impune soluții diferite. Chiar dacă acestea pot părea de multe ori discutabile reconversia nu trebuie înțeleasă simplist sau restrictiv. Ceea ce atrage la arhitectura industrială este tensiunea internă rezultată din oscilația între util, eleganța rațională și dorința de estetic. Unul dintre curatorii expoziției, Benjamin Franger, își încheie prezentarea astfel: "Supraviețuind ca o recompensă pentru contemporani ... nu putem să nu observăm alăturarea elementelor strict utilitare, tehnice, cu cele artistice și ornamentale ale epocii sau cu valoroase piese realizate manual."

Expoziția oferă un prilej de reflecție pe teme legate atât de proiectele propriu-zise cât și de arhitectură în general, stil, conservare, posibilități și limitări. **Valentin Sălăgeanu**

ACOPERIȘUL BRAMAC

ÎNTRE ESTETICĂ ȘI FUNCȚIONALITATE

De ani întregi, atunci când vine vorba de acoperișul de deasupra capului, milioane de oameni au încredere în Bramac. Pentru că Bramac oferă soluțiile optime, adaptate tehnic cerințelor riguroase ale utilizatorului.

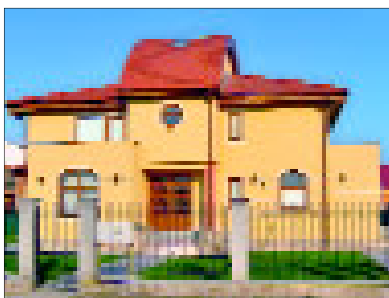
Țigla **Alpina Clasic** – simplitate și rafinament

Țigla **Transilva** – Forme tradiționale pentru acoperișurile de viitor

Țigla **Alpina** – detaliul face diferența
Suprafața granulatată și forma regulată a țiglei Alpina conferă acoperișului individualitate

Țigla **Romana** – eleganță și personalitate

Țigla **Donau** – linii curgătoare

Țigla **Natura** – naturalețe și unicitate

Sistemele de învelitori Bramac sunt potrivite atât pentru construcțiile noi, cât și pentru renovări. Cele șase modele de țigle în șase variante de culori și gama completă de piese speciale și accesorii îi conferă acoperișului tău un grad maxim de funcționalitate, dovedind încă o dată posibilitatea de proiectare și realizare individuală a fiecărei case.

Pentru fiecare din cele șase modele de țigle în cele șase variante de culori, există o întreagă serie de piese speciale și accesorii originale (peste 50 de detalii), perfect adaptate funcțional și coloristic.

Oferta cuprinde piese speciale pentru montarea coamei fără mortar, străpungeri, iluminat în interiorul podului nemansardat, acces pe acoperiș, sisteme parazăpadă, piese de siguranță, folii speciale care protejează împotriva pătrunderii prafului, zăpezii viscolite sau a apei sub învelitoare, elemente ornamentale și un sistem complet de jgheaburi și burlane din PVC StabiCor.

Numai accesoriiile Bramac originale pentru acoperișuri asigură o îmbinare perfectă în zonele de etanșare și racordare.

Așa cum un puzzle dă o imagine perfectă numai atunci când toate piesele se potrivesc, așa se completează și elementele sistemului Bramac: țigle, accesorii, jgheaburi și burlane – acestea toate sunt perfect adaptate în formă și culoare și se integrează perfect în imaginea de ansamblu a acoperișului.

Protecție și siguranță maximă în armonie cu estetica acoperișului – aceasta este filosofia Bramac.

DE/RE/CONSTRUCȚII

"Regăsește-ți identitatea" este un proiect de intervenție artistică în contextul social/urban Rahova-Uranus. Acest episod al platformei de regenerare urbană "va urma", formulată de Centrul Internațional de Artă Contemporană, în parteneriat cu British Council, DC Communications și Headvertising, a fost lansat printr-o invitație adresată artiștilor încă din iulie 2006 de a investiga/discuta contextul sus-amintit și, nu în ultimul rând, a propune proiecte participative care să contribuie la definirea identității culturale a acestei zone bucureștene.

Punctul de plecare al acestui proiect este constituit ca amalgam de factori sensibili: patrimoniul arhitectural, istoria recentă, multiculturalitatea, profilul populației și relația dintre generații, aspecte vecinătății ca formă de socializare și ale ecologiei urbane. Calea Rahova, una dintre cele mai vechi artere ale Capitalei, cu o istorie și încărcată, și agitată, se confruntă și astăzi cu efectele demolărilor comuniste din anii '80: dislocări sociale, modificări ale structurilor de locuire, distrugerii ale patrimoniului arhitectural și ale traseelor urbane.

Doar trei proiecte au fost selecționate de organizatori, producția acestora fiind finanțată în limita a 1.300 Euro fiecare. Între 1-19 noiembrie, Galeria Nouă a găzduit expoziția-laborator De/Re/Construcții (curator: Irina Cios), încheiată printr-un atelier de discuții (15 noiembrie).

Harta sensibilă, sub semnătura echipei alcătuită din Maria Drăghici, Bogdan Georgescu, Irina Gâdiuță și Gabriela Albu, este un proiect de documentare artistică și intervenție socială în zona Rahova-Uranus. Bine echilibrată între tentația realizării unei arhive foto/video (care să cartografieze destine și povești ale comunității) și descărcarea ei în lumea reală (prin construirea unui speaker's corner, în scuarul din intersecția Căii Rahova cu Strada Sabinelor), acțiunea Harta sensibilă se dorește a funcționa ca exemplu de atitudine civică și proiect socio-artistic. Tot sub chipul unei hărți se prezintă și lucrarea Diane Gomez, artistă de origine columbiană, stabilită pentru moment în România. Pornind de la reperul fizic și psihologic al Circului Foamei (cu puțină vreme înainte de începerea lucrărilor de

demolare), Gomez desenează patru trasee opționale, invitând publicul curios/interes de-a lungul unor vizite ghidate (programate pe 4, 11 și 17 noiembrie, cu startul la ora 11 din parcul Rahova - Sabinelor). Întrebările de la care artista pornește în această aventură privesc obiectele și atmosfera contextuală, precum și procedeele intuitive de abordare a spațiului celuilalt. Mona Vătămanu & Florin Tudor, în colaborare cu Biroul de Arhitectură al lui Dan Dinoiu și Alex Pop, aduc în discuție unitatea de locuire: "Ce înseamnă să te naști, să trăiești și apoi să fii demolat și dat afară din locul în care ai trăit?" Ascultând oamenii povestind despre demolările de ieri și de azi, ei au simțit urgența reconstituirii memoriei orașului. Soluția - potrivit autorilor - este aleasă "dintr-un efort de sinceritate pentru contextul local", suprasaturat fizic și psihologic de formatul apartamentului. Intenția este de a amplasa Apartamentul/Infobox în zona Izvor-Uranus (a cărui machetă a fost prezentată în cadrul expoziției de la Galeria Nouă, alături de) și de a-l activa ca punct de de întâlnire, dezbateri și expunere a proiectelor de arhitectură și artă contemporană. Prezentarea Monai Vătămanu și a lui Florin Tudor a inclus și un performance filmat în vara acestui an - Praful, a cărui istorie este lămurită de artiști astfel: "La 24 de ani după ce Schitul Maicilor a fost transplatat câteva sute de metri până pe actuala locație, în spatele blocurilor, am umplut buzunarele cu praf, pământ de lângă biserică și am dus praful înapoi pe locul lui".

Oana Tănase

*Un interesant dosar al proiectului **Regăsește-ți identitatea** a fost găzduit de revista *Dilema veche* (nr. 146, 10-16 noiembrie).*

LOCURI UITATE

Concursul internațional pentru studenți

Tema Concursului

De-a lungul timpului, felul în care au evoluat orașelor a făcut ca zonele de interes să gliseze pe suprafața așezărilor. Un loc prosper într-o epocă, căutat de oameni - un loc la modă, la un moment dat - a început să-și piardă din strălucire, să se ponosise și a fost uitat. Poate și s-a schimbat, în timp, structura și funcțiunea. Vechi fabrici, renumite pentru produsele lor, au fost înghițite de orașul aflat într-o impetuoasă expansiune, clădirile au fost abandonate, ajungând să stea prea în miezul urbei, lăsând în urmă doar niște ziduri chioare și fără rost. Piețe și promenade mondene au devenit locuri populate doar de mașini. Alte locuri nici măcar nu și-au găsit o altă utilizare, devenind simple spații prăfuite. Sunt locuri pe care nu clădirile celebre le-au făcut căutate, ci istoriile lor; istorii uitate. Sunt locuri lăsate în afara traseelor orașelor moderne, dar care își pot regăsi poziția pierdută, îmbogățind, în același timp, zestrea așezării. Muzeificarea nu s-a dovedit o soluție de readucere în atenția publică a acestor zone, căci nu a putut aduce și viața în ele. De aceea se caută, în permanență, unele mai bune pentru operații atât de sensibile.

Participanții la acest concurs sunt invitați, în primul rând, să identifice în orașe spațiile care și-au pierdut trăsăturile, care și-au pierdut importanța pentru comunitate sau care au fost, din varii motive, marginalizate și scoase din circuitul orașului - LOCURI UITATE. Apoi, vor fi enunțate motivele pentru care ele merită să fie readuse în atenție, potențialul acestor zone și mijloacele prin care se poate face o astfel de operațiune. Proiectul va ilustra un scenariu care ar putea avea șansa de a revitalizea locurile supuse studiului. Fiind vorba despre o operație în corpul unui oraș, se așteaptă și evidențierea modificărilor care se produc în cadrul așezării și influențele asupra modului ei de funcționare.

Organizator: Asociația Europeană a Școlilor de Arhitectură (AEEA) la inițiativa Universității de Arhitectură și Urbanism "Ion Mincu", București
Sponsor: Lafarge, Franța

După ce au fost expuse în holul Atheneului Român, proiectele au fost jurizate, iar pe 21 noiembrie au fost anunțați câștigătorii. Juriul a fost unul internațional, format din nume sonore ale arhitecturii europene: Luigi Snozzi, Președinte (Elveția), Constantin Spiridonidis (Grecia), Emil Barbu Popescu (România), James Horan (Irlanda), Per Olaf Fjeld (Norvegia), Leopold Lombard (Franta - Lafarge), Françoise Pamfil, Secretar (România). Acesta a avut o misiunea grea deoarece toate proiectele au avut ținută și concept la standarde internaționale. Jurizarea finală a lucrărilor și selectarea câștigătorilor s-au făcut între 16 și 17 noiembrie 2006. Premiile sunt următoarele: Premiul I - 6.000 Euro, Premiul II - 3.000 Euro, Premiul III - 1.500 Euro și 8 mențiuni de câte 1.000 Euro fiecare.

Câștigătorii:

Premiul I: Predrag Ignjatovic, Universitatea din Belgrad, Serbia Muntenegru;

Premiul II: Paulina Maneta, Dimitra Pavlaku, Universitatea din Patras, Grecia;

Premiul II: Siobhan O'Connor, Institutul Tehnologic din Dublin, Irlanda;

Premiul III: Silvia Roxana Palfi, Universitatea de Arhitectură și Urbanism "Ion Mincu", România;

Premiul III: Guoda Bardauskaite, Academia de Arte din Vilnius, Lituania;

Mențiunea I: Róisín Feeney, Institutul Tehnologic din Dublin, Irlanda;

Mențiunea II: Nikola Zamurovic, Universitatea din Belgrad, Serbia Muntenegru;

Mențiunea III: Aulenbacher, Universitatea Tehnică din Tampere, Finlanda;

Mențiunea IV: Austra Ambrasaitė, Academia de Arte din Vilnius, Lituania;

Mențiunea V: Alina Florentina Ionescu, Universitatea de Arhitectură și Urbanism "Ion Mincu", România;

Mențiunea VI: Shane Blighe, Institutul Tehnologic din Dublin, Irlanda;

Mențiunea VII: Patricia Herraiz Molina, C. Pelaez, Universitatea Tehnică din Tampere, Finlanda;

Mențiunea VIII: Universitatea din Madrid, Spania.

Tema concursului, generoasă și actuală în același timp, își găsește argumente în România și pretutindeni în Europa. Organizatorii și partenerul exclusiv al acestui demers, având încărcătura unui mesaj-simbol, sunt convingși că origi-

nalitatea și inovația sunt condiția performanței în toate domeniile, motiv pentru care au decis să încurajeze eforturile pentru ca tânara generație de arhitecți dintr-o Europă comună să își expună viziunea pentru recuperarea acestor zone, integrând cu respect valorile, identitatea și tradițiile locale în tendințele arhitecturii moderne.

Concursul a fost deschis tuturor studenților la arhitectură care își urmează studiile în cadrul unei instituții de învățământ superior afiliate sau neafiliate la Asociația Europeană a școlilor de Arhitectură (AEEA). Proiectele au fost elaborate individual sau în grupuri de studenți, sub îndrumarea unui profesor de arhitectură din cadrul instituțiilor de învățământ superior cu Specializarea Arhitectură. S-au primit 158 de înscrieri la concurs, din care școlile Europene de Arhitectură au selectat și trimis spre jurizare 37 de proiecte. Studenții români din anul 4 au elaborat aproximativ 200 de proiecte, din care au fost preselectate pentru jurizare 56. Alte 15 proiecte ale unor studenți din anii 5 și 6, cu tema concursului "Locuri uitate", au fost incluse în concurs. Școala românească de arhitectură a fost prezentă cu o selecție de 28 de proiecte, care au intrat la jurizarea internațională alături de cele provenind din celelalte școli europene.

În continuare, prezentăm pe scurt proiectul care a luat Premiul I și cele două premii ale studenților români.

**Premiul I - Predrag Ignjatovic, Universitatea din Belgrad
Construirea unui ansamblu cultural pe linia vechilor fortificații ale orașului Belgrad**

"Atunci când am hotărât locația, am dorit ceva care să pară atât de greu de schimbat, încât să ne fie nouă ușor să îl schimbăm complet, să fie o transformare deplină. Credeți-mă pe cuvânt, au fost atât de multe idei despre acest proiect, ne-am gândit la fiecare lucru mărunț care ne-a trecut prin minte. Acum că am ajuns la acest rezultat, știm că ideea noastră a fost una câștigătoare.

Acest proiect chiar aceasta este - o idee. Trebuia să fie un concept reprezentativ pe tema unui muzeu, a unei galerii. Un loc care reprezintă chiar începutul istoriei Belgradului. Abordarea conceptuală a acestei probleme pe care ne-am imaginat-o noi ne-a dat libertatea de a face ceva care nu ar fi posibil în practică, și anume smulgerea unei părți a zidului vechi care aparține unor vremuri apuse și introducerea a ceva complet nou și diferit, de neimaginat la acea vreme. Un material diferit - peste cărămidă, această suprafață subțire, ca un nucleu, am pus ceva mai solid văzut din afară dar foarte fin, rupt de orice altceva. O funcție diferită - deoarece acum nu mai este ceva care ține inamicul la distanță, ci dimpotrivă, are menirea de a atrage oamenii în orașul păzit.

Aici intervine aspectul de loc uitat. Reactivarea acestui loc într-o epocă nouă, un loc care să fie redescoperit. În această nouă epocă nu se poate gândi decât într-un mod conceptual astfel că încercarea de a pune ideea înaintea logicii pare mult mai gratificantă."

**Premiul III - Roxana Palfi
Reabilitare cartier Sf. Vineri
Îndrumător prof. dr. arh. Ștefan Scafa-Udriște**

Ansamblul studiat este rezultatul multiplelor intervenții asupra zonei ca urmare a curgerii timpului și a succesiunii diferitelor tipologii arhitecturale specifice fiecărei epoci. Ceea ce a reușit este un țesut complet destructurat, cu nenumărate influențe, în proiectare generând imposibilitatea raportării la un singur element, la un limbaj unic. Situl este smuls temporalității concrete și devine, în sens etimologic, utopic, adică de niciunde. Resimțit ca dezordine, își cheamă antiteza, adică ordinea.

Astfel s-a adoptat o soluție detașată de sistemul existent, generată de o funcție matematică, element întâlnit în arhitectură încă din perioada antichității. Sistemul nou creat protejează și în același timp include și vechiul cartier. Există o dublă transformare a țesutului existent: la nivel funcțional - public - privat, cât și la nivel formal, fizic, prin intervenția propusă, incluzând vechiul cartier (momentan perceput ca zona reziduală) în circuitul funcțional al orașului. Elementele noi se raportează ca și dimensiuni modulelor preexistente în sit, dar într-o nouă formă de organizare și de realizare a legăturilor: trasee, curți interioare, piațete, pasarele. Mișcarea este sugerată de succesiunea și dinamismul formelor, trecătorul fiind inclus în spectacolul arhitectural, trecând pe lângă, peste, pe sub sau prin modulele de bază propuse. Se bazează pe renașterea vechii tipologii comerciale și artistice.

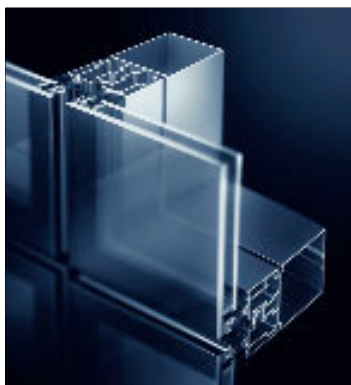

**Mențiune - Alina Ionescu
Reabilitare fragment
Calea Moșilor
Îndrumător conf. dr. arh. Florin Biciușcă**

Subiectul analizei este un fragment din Calea Moșilor, care a devenit unul din "locurile uitate" ale Bucureștiului pentru că și-a pierdut continuitatea sub diverse aspecte. Fiind situat în centrul orașului are, comparativ cu alte zone, mai mult potențial în a deveni un loc important pentru comunitate. Proiectul propune, plecând de la ideea de "maidane", o înșiruire de spații de tip "oază" care să aparțină oamenilor, locuri în care să poată "evada" din efervescența orașului.

Energie, securitate, automatizare, design: cele patru mari teme ale viitorului într-un cuvânt: **SCHÜCO**

În viitor, proiectarea arhitectonică și designul, construcția în sine și exploatarea clădirilor vor fi în mod sigur influențate de parametrii noi. Energia, securitatea, automatizarea și designul vor fi factori-cheie, pe lângă funcționalitatea clădirii și utilizarea spațiului, care se iau în considerare în prezent. Acești parametri sunt rezultatul dezvoltării sociale și a cerințelor generațiilor viitoare față de mediul înconjurător.

Cu sistemele Schüco este asigurată conservarea energiei. Toate sistemele pentru pereți cortină asigură o izolare termică ideală, fără a fi afectată imaginea clădirii și libertatea de creație a arhitecților. Noile sisteme pentru fațade au fost dezvoltate sub deviza "mai puțin înseamnă mai mult", iar rezultatele sunt remarcabile.

Sistemul SFC 85 este o nouă variantă de fațadă structurală, la care elementele mobile sunt integrate în structura portantă. Utilizând noua generație de feronerie, de asemenea integrată în elementele portante, se pot realiza cercevele de până la 250 kg greutate. Câteva caracteristici și avantaje: lățime vizibilă de 85 mm, ochiuri mobile fără cercevele vizibile, pot fi acționate manual sau cu motoare integrate în profil.

Un concept din ce în ce mai des aplicat îl constituie cel al pereților-cortină modulari. Pentru a veni în întâmpinarea noilor cerințe, Schüco a lansat sistemul Skyline 65 F(rame) cu profilele exterioare aparente și Skyline 65 FSG - pentru vitraje structurale. Acest tip de perete-cortină este conceput ca un sistem de rame (module), cu înălțimea egală cu un nivel al imobilului la care se montează și cu lățimea determinată conform detaliilor tehnice stabilite de proiectanți. Fiecare modul poate fi divizat atât pe orizontală, cât și pe verticală.

Diferența față de varianta clasică este dată de faptul că ramele sunt confecționate și echipate cu vitraj în cadrul atelierului de producție, fiind montate pe structura clădirii prin intermediul unor piese speciale de sprijin, care determină poziția elementelor, pe ambele direcții. În acest fel, cea mai mare parte a procesului de realizarea peretelui-cortină se transferă din șantier în atelier, rezultând mai multe avantaje: viteza mare de execuție și montaj, creșterea posibilităților de control al calității, acuratețea sporită a întregului ansamblu, posibilitatea programării riguroase a procesului de fabricație, cu efect direct asupra eficienței, independența față de condițiile meteorologice. Încercările de laborator efectuate asupra sistemului au confirmat caracteristicile foarte bune din punct de vedere mecanic, etanșeitatea obținută prin aplicarea principiului garniturilor suprapuse, coeficientul de transfer termic până la 1,75 W/m²K. De asemenea, sistemul corespunde normelor europene și românești actuale cuprinse în SR-EN 13830, fiind certificabil din punct de vedere al conformității CE.

În prezent, tema siguranței este tot mai importantă pentru populație. Clădirile trebuie să le ofere locuitorilor un climat de protecție față de orice amenințare ce ar putea veni din exterior.

Schüco are în vedere deplina siguranță a clădirilor prin sistemele inovatoare pe care le dezvoltă: controlul biometric al accesului cu comandă de la distanță, trape de fum integrate, construcții antifoc în aluminiu, sisteme antipanică pentru căi de evacuare.

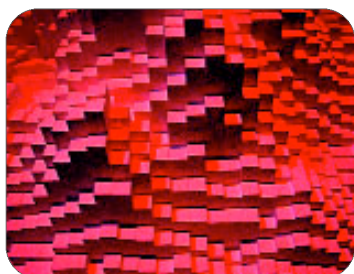
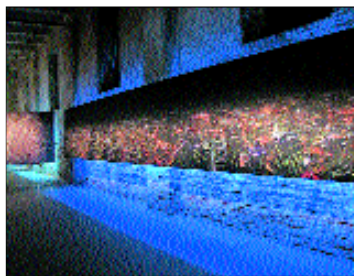
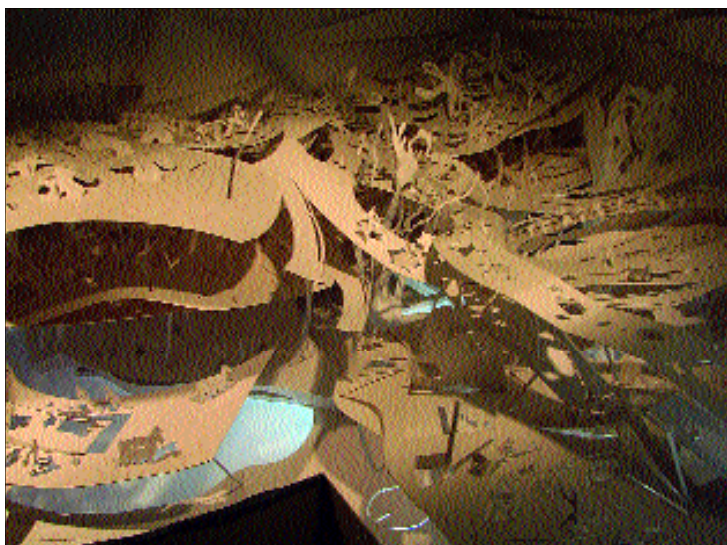
Schüco AvanTec, feronerie complet ascunsă în falt, stabilește un nou standard, asigurând un grad de siguranță antifracție până la clasa WK3, fără a afecta aspectul estetic liniar al ferestrelor. Mânerile din noua gamă Schüco Design se potrivesc perfect noilor cerințe estetice, o dovadă pentru asta fiind și premiul "IF 2006" obținut. Varianta automatizată a acestei feronerii, TipTronic, este prima feronerie oscilo-batantă complet mecatronică, care face posibilă acționarea ferestrelor prin calculator, telefon mobil sau telecomandă. Pe lângă aspectele legate de confort, componentele automatizate ale construcțiilor, ca de exemplu feronerie TipTronic pentru acționarea prin senzori a ferestrelor, oferă o deosebită siguranță. Întrerupătoarele magnetice asigură supravegherea și raportează starea ferestrei atât sistemului centralizat al clădirii, cât și sistemului de alarmă.

BIENALA DE ARHITECTURĂ DE LA VENEȚIA

EDIȚIA A 10-A

10 septembrie - 19 noiembrie 2006

Anul acesta, spre deosebire de ultimele două ediții ale Bienalei, surpriza vine din ridicarea la scară: focalizat este nu obiectul arhitectural, ci peisajul urban.

Dedicată "Orașelor, arhitecturii și societății", expoziția internațională de arhitectură de la Veneția a pornit de la premiza că astăzi "agenda urbană este o agendă globală", mai mult chiar, că dinamica urbanismului atrage (ori cel puțin ar trebui să o facă) o înțelegere a ecuației dintre resurse și consum, dintre reforme și capital, al cărei rezultat este unul semnificativ în domeniul transporturilor, al poluării, al dezvoltării economice și al justiției sociale. Bienala a adus în discuție 16 exemple ale marilor arii metropolitane, de la Shanghai până la Sao Paolo: fotografie, film și instalații multimedia traduc vizual transformările sociale, economice și culturale suferite de aceste orașe, iar noi proiecte arhitecturale și de urbanism reflectă maniera în care locuirea și mobilitatea sunt afectate de densitatea contextului metropolitan.

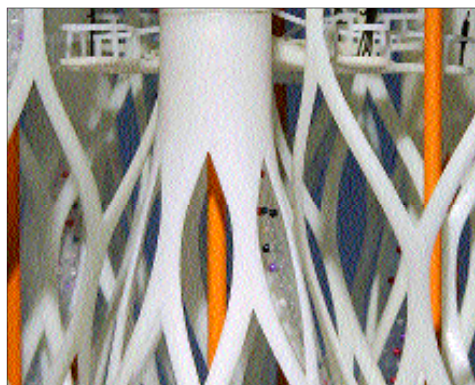
Potrivit lui Richard Burdett, secolul 21 este unul urban: 75% din populație va ajunge să trăiască în arii urbane, majoritatea în mega-orașe, cu mai mult de 20 milioane de locuitori. Observația vine într-un moment în care orașele europene se confruntă cu fenomenul degradării progresive ori sunt forțate să se adapteze condițiilor post-industriale, să se reinventeze. De ce orașul este ceea ce este? Care sunt așteptările noastre față de un arhitect și cum ar reuși el să facă față contextului actual? Oare este încă necesar un masterplan, atât timp cât durata lui de implementare deja îl scoate din uz? - acestea ar fi doar câteva dintre întrebările pe care expoziția lui Burdett a încercat să le formuleze.

Pavilionul Italian a găzduit prezentarea a 12 instituții internaționale, implicate în cercetarea urbanismului, secțiunea fiind completată prin conferințe, ateliere de discuție și creație, plus evenimente colaterale. Tema expoziției centrale (curator: Richard Burdett) are două aplicații specifice, tratate sub chipul unor secțiuni independente, desprinse din platforma "Sensi Contemporanei: Orașe de piatră" (curator: Claudio D'Amato Guerrieri), un proiect desfășurat în Veneția, și "Orașe-Port" (curator: Rinio Bruttomesso), în Palermo.

Grădinile au invitat la un itinerariu complex, 40 de pavilioane naționale răspunzând provocării de a interpreta orașul.

Oana Tănase

Foto: arh. Paramon Dițu, arh. Costin Beekman, arh. Octavian Gugu, arh. Robert Popescu

Premii

Leul de Aur pentru întreaga activitate: Richard Rogers

Leul de Aur acordat orașelor: Bogota, Columbia

Leul de Aur pentru cel mai bun pavilion național: Danemarca, expoziția Co-evolution, un proiect dezvoltat în colaborare cu China

Leul de Aur pentru proiecte de urbanism: Javier Sanchez / Higuera + Sanchez, pentru proiectul rezidențial Brazil 44, Mexico City

Premiul special pentru cea mai bună școală de arhitectură: Facultatea de Arhitectură și Politehnică din Torino
Distincții au fost acordate și pavilioanelor Japoniei, Islandei și Macedoniei.

Scurte impresii despre Bienală

**Radu Malasincu, student la
Universitatea " Ion Mincu ",
anul 5, bursier Erasmus la
Bruxelles**

- o expoziție foarte importantă pentru orice student la arhitectură sau pentru orice arhitect
- o construcție interesantă, ce pune foarte multe probleme, deși nivelul nu este întotdeauna cel așteptat
- foarte interesantă analiza celor mai mari conurbații din lume (o

- lecție pentru viitoare proiecte și pentru viziunile ce ar trebui promovate)
- pavilioanele au fost destul de diferite ca valoare: m-a dezamăgit Olanda, mi s-au părut bune - Elveția, Italia, Polonia, Finlanda
  - am constatat că au atras atenția mai ales conceptele noi, unele utopice (exerciții foarte constructive care pot constitui la un moment dat o sursă de inspirație); mulți s-au preocupat de modul în care vor arăta marile orașe în câțiva ani
  - Pavilionul României mi s-a părut reușit: au ales să prezinte situații reale cu care se confruntă societatea noastră, o problematică ce ne caracterizează; cred că ar fi avut de câștigat dacă ar fi fost chiar mai multe poze/filme în pavilion și mai puțin text.
  - nu contează așa mult, în opinia mea, dacă ideea pavilionului României a mai fost folosită sau nu, important e că au reușit să atragă atenția, să te facă să înțelegi contextul social și arhitectural al țării

Gilles Clément & Philippe Rahm

MEDIUL: ABORDĂRI PENTRU VIITOR

Între 18 octombrie 2006 și 22 aprilie 2007, Centrul Canadian de Arhitectură (Montréal) prezintă în expoziția "Mediul: Abordări pentru viitor", proiecte ale inginerului horticultor Gilles Clément (Franța) și ale arhitectului Philippe Rahm (Elveția). Punctul de plecare al curatorului Giovanna Borasi este de această dată felul în care mediul însuși a devenit o chestiune vulnerabilă: expoziția privește aspecte legate de resursele naturale & alternative, de consumul de energie și de urgența unor reglementări în domeniul tehnologic și al designului de mediu.

Fotografii, instalații sculpturale și proiecții de diapozitive, semnate de Gilles Clément, definesc cel de-al Treilea Peisaj, concept cu trimitere la caracterul ireversibil al efectelor intervenției umane asupra habitatului. Strategia pe care o vizează Clément este aceea de a îngădui spațiilor abandonate din oraș să se dezvolte potrivit proceselor naturale, cu o minimă intervenție umană. O lectură diferită, prin conținut și interpretare, a mediului o propune Philippe Rahm; arhitectul interpretează tema pornind de la date climaterice, prin explorarea formelor și funcțiilor modificate de acestea. Instalația concepută de el (ce traduce indici de temperatură, umiditate și luminozitate ai unei încăperi total izolate, sub chipul unei narațiuni vizuale) sugerează potențialul variațiilor climaterice în generarea unor noi practici spațiale și comportamente sociale. Rahm sugerează faptul că o atentă observație și documentare a condițiilor de mediu, ce au un impact decisiv asupra vieții umane, ar putea ghida forme și funcții arhitecturale. Oana Tănase

"BOTTOM UP. BUILDING FOR A BETTER WORLD"

Architekturzentrum Wien

În perioada 17 - 19 noiembrie 2006, Viena va găzdui cel de-al 14-lea Congres de Arhitectură, discuțiile urmând a se concentra pe subiectul planificării urbane pentru o dezvoltare durabilă. Despre ce înseamnă astăzi să construiești ținând cont de contextul social, economic, de mediu și politic vor vorbi mai mulți specialiști ai domeniului, ce vin din direcții diferite.

Proiectele prezentate se vor împărți în două grupe: pe de o parte, cele în relație directă cu educația universitară (prin care studenții, în completarea disciplinelor teoretice, se confruntă cu problemele practice pe care le implică realizarea unui proiect), iar pe de altă parte, inițiativele unor birouri sau grupuri de arhitectură în ceea ce privește planificarea durabilă și construirea socială (fie în contextul unui ajutor de dezvoltare, fie în cazul unor catastrofe). Mulți arhitecți au început să dezvolte, în paralel cu clădirile uni-familiale, premiate la diverse concursuri, programe pentru locuințe sociale, precum Alejandro Aravena în Chile. Modul în care a îmbunătățit structura unui oraș în criză, cu ajutorul "acupuncturii urbane", va fi descris în cadrul evenimentului de către Jaime Lerner, primarul localității Curitiba, Brazilia.

Va fi de asemenea prezentat un program educațional austriac "S2arch" (Social and Sustainable Architecture), ale cărui realizări concrete vor fi expuse într-un eveniment paralel cu simpozionul. Programul pune accent pe dimensiunile practice ale educației, sub motto-ul "build together learn together", adoptat de cinci universități și un colegiu tehnic (acestea au construit rețele de infrastructură și școli în orașe mici ale Africii de Sud). Lucrările fiecărui grup de studenți vor fi pe scurt prezentate și apoi dezbătute în mai multe etape.

Cu prilejul acestui eveniment, ce facilitează comunicarea între arhitecți din întreaga lume, Architekturzentrum Wien va găzdui și o expoziție: "Un jardin d'hiver, présente. Bottom Up. Building for a Better World. 9 Projects for Johannesburg" (16.11.2006 - 05.02.2007), o continuare firească a unui program început în 2003.

Expoziția "Just Build It!" de atunci, despre legendarul "Rural Studio" din Alabama al lui Samuel Mockbee, a reprezentat un act de pionerat din partea galeriei vieneze al cărei discurs pune accent pe responsabilitățile sociale și estetice ale practicii arhitecturale. Inspirată de acest eveniment, Universitatea de Tehnologie din Viena a organizat un proiect cu studenții săi la Orange Farm, în Johannesburg, iar apoi în Mexic, scopul fiind întotdeauna conceperea unor proiecte sociale în contact direct cu viitorii utilizatori. Expoziția din 2006 acoperă dezvoltarea ulterioară a acestor acțiuni, concretizate prin nouă proiecte, toate deja finalizate în împrejurimile Johannesburg-ului. Aceasta este una din laturile expoziției, cealaltă fiind dedicată proiectelor lui Marcel Broodthaers, în special unui proiect nerealizat de expoziție, din 1975, care a supraviețuit sub forma unei colecții de diapozitive. **Viorica Buică**

foto © Architekturzentrum Wien

strada SCHITU MĂGUREANU

IMOBIL HORIA CREANGĂ

Foto: Alexandru Matei

De câțiva ani, Primăria Municipiului București a decis să aloce un buget pentru reabilitarea unor clădiri interbelice, serios afectate de trecerea timpului. Procedura pentru alocarea acestor sume este destul de complicată: expertiza tehnică și de proiectare, premergătoare oricărui demers, este plătită din banii publici, în urma unei licitații etc.

Un rol important în acest proces îl joacă și asociația de proprietari care trebuie să cadă de acord și să contribuie la costurile consolidării. Deja există un proiect încheiat: blocul Capriel, de la intersecția Bulevardului Dacia cu strada Mihai Eminescu, semnat de arhitectul C. Medilanschi în 1935. "Tușa" finală - vopsirea fațadei cu niște culori aproape imposibile - ridică un mare semn de întrebare asupra modului în care Primăria alege să păstreze identitatea acestor clădiri ce fac parte din patrimoniul orașului. În prezent, se pregătește proiectul pentru reabilitarea și consolidarea primului bloc realizat de Horia Creangă la București, pe strada Schitu Măgureanu. Este vorba însă de un proiect care a stârnit numeroase discuții, locatarii și arhitecții care s-au solidarizat cu ei încercând să lupte pentru integritatea arhitecturală a imobilului. În continuare, Niculina Buturugă, unul dintre proprietarii ce locuiesc în imobil, și Loredana Stasisin, ce se numără printre inițiatorii proiectului "Case care Plâng", ne vor prezenta punctul lor de vedere în legătură cu reabilitarea imobilului Horia Creangă.

Niculina Buturugă

Imobilul din bulevardul Schitu Măgureanu nr. 19 este unic în creația arhitectului Horia Creangă, fiind primul din cele zece imobile colective construite de el și singurul în stil tradițional.

Locuind în acest imobil am învățat în timp să îl cunoaștem pe arhitect, să îi înțelegem opera și importanța clădirii din Schitu Măgureanu nr. 19 pentru patrimoniul Bucureștiului. Valoarea deosebită a arhitecturii imobilului este dată de fațadă, de intrare, de casa scării principale, de volumele încăperilor și adecvarea funcțiunilor lor, de calitatea deosebită a detaliilor.

Imobilul va intra în curând în consolidare.

Noi, proprietarii, am solicitat prin memorii Primăriei Capitalei, Ministerului Culturii și Cultelor și Oficiului Monumentelor Istorice să aprobe numai o consolidare care să conserve arhitectura lui Horia Creangă. După știința noastră suntem unicul caz în București, de locatari care luptă pentru neștirbirea arhitecturii clădirii lor.

Este o cinste pentru Primăria Capitalei și pentru firma Proiect București, câștigătoare a proiectului de consolidare, să intervină asupra unui imobil semnat Horia Creangă. Din păcate soluția inițială propusă de această firmă nu ține cont de toate aceste elemente.

De aceea, noi, proprietarii am propus la rândul nostru o soluție de consolidare cu lucrări executate pe scările secundare, de serviciu. Ea permite salvarea structurii și arhitecturii intrării și a casei scării principale, respectarea detaliilor de tâmplărie, feronerie, a finisajelor desenate de Horia Creangă și executate impecabil de meșterii vremii.

Considerăm că în cazul imobilului din Schitu Măgureanu de la nr. 19 nu poate fi vorba de ieftin sau scump, aici este vorba pur și simplu de conservarea patrimoniului arhitectural al orașului.

Instituțiile statului, firmele de proiectare și de construcție au acum posibilitatea și obligația să dea un exemplu de consolidare reușită a unei clădiri cu valoare arhitecturală excepțională. Participarea și sprijinul nostru, al celor care locuim în acest imobil, sunt depline.

Mulțumim și pe această cale emisiunii "Simetrie" care ne-a dat prilejul să exprimăm acest punct de vedere.

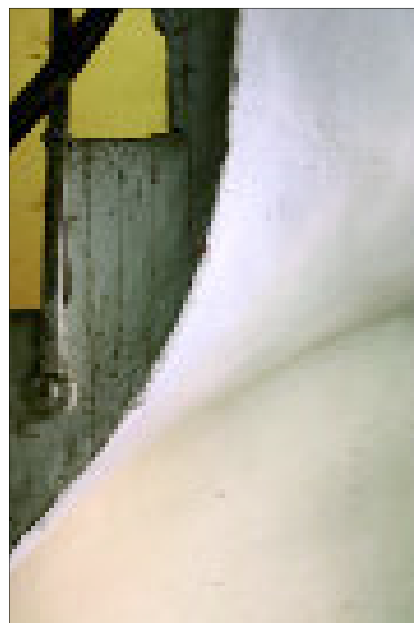
Stud. arh. Loredana Stasisin

În urmă cu ceva timp am fost contactați, pe adresa site-ului, de către un domn care ne informa despre un caz cel puțin interesant pentru tematica proiectului nostru. Este vorba despre imobilul în care domnia sa locuiește, imobil realizat de arh. Horia Creangă la puțin timp după întoarcerea sa de la Paris, în 1929, primul proiect realizat în București și singurul în această manieră.

Dat fiind că, de la data ridicării construcției și până în prezent, au trecut cel puțin două cutremure importante, imobilul are nevoie de reparații. Prin urmare, a intrat în programul de reconsolidare al primăriei, proiectul fiind realizat de firma care a câștigat licitația. Am dori să menționăm că, la această licitație, criteriile care au stat la baza selecționării au fost cele de ordin economic și tehnic, fără a se lua în considerare elemente ce țin de arhitectura construcției.

Soluția propusă implică modificări majore la nivelul fațadei principale și închiderea casei scării principale într-un tub din beton armat. Este adevărat că varianta aceasta este cea mai puțin costisitoare însă implicațiile pe care le presupune nu sunt dintre cele mai fericite, făcând referire, prin aceasta, nu doar la pierderea identității arhitecturale, ci și la aspecte ce țin de procedura de execuție, pe timpul șantierului circulația locatarilor în interiorul clădirii fiind grav afectată.

Nefiind mulțumiți, proprietarii au întocmit, separat, un alt proiect. Acesta reușește să nu afecteze nici fațada și nici rafinata casă a scării, este mai rezistent din punct de vedere al structurii, se propune rigidizarea întregii clădiri și nu doar a încăperilor principale, iar mare parte din lucrările de execuție s-ar desfășura în exteriorul clădirii, fapt ce ar afecta traficul interi-

or doar într-o mică măsură. Are, în schimb, un singur defect: e mai costisitor și din această cauză, este posibil ca primăria să nu îl aprobe, deși locatarii ar fi dispuși să își asume costuri suplimentare. În cazul în care casa scării ar fi modificată, în urma lucrărilor de consolidare, identitatea acestei construcții ar fi ștearsă și odată cu ea, o adevărată lecție de arhitectură, nu doar pentru noi, învățăceii de la Arhitectură, ci pentru orice persoană care dorește să vadă un lucru frumos și bine făcut.

Este bine de știut că, la momentul proiectării, echipa Horia Creangă, soția sa, Lucia Dumbrăveanu, și fratele mai mic, Ion Creangă, a avut "undă verde" din partea investitorilor, tinerii arhitecți putând să își exprime liber ideile și ambițiile, rezultatul, vizibil și astăzi, fiind unul demn de invidiat.

Fără a fi calificat drept "monumental" accesul în imobil este spectaculos și reușește să vorbească foarte clar despre istoricul acestei clădiri, pornind de la detaliile proiectate inițial, amănunte lipsite de importanță pentru constructorul din ziua de azi și continuând cu modul în care acestea au fost păstrate, fapt ce se datorează, pe de o parte, calității materialelor și de cealaltă, a calității locatarilor care au avut grijă să le întrețină.

Aici am întâlnit un "organism" care trăiește foarte bine, deși este îmbătrânit. Toate lucrurile se leagă: detalii de pe fațadă regăsite în tocul ușilor de apartament, ferestre decorate cu un model ce aduce cu mânerile de cristal ale ușilor, plintă de marmură neagră tăiată în dreptul colțului fiecărei trepte și urmărind perfect curbura peretelui, balustrada delicată din fier forjat ce urmărește, de asemenea, conturul pereților și reușește să obtureze cât mai puțin lumina ce pătrunde prin golurile mari vitrate ale casei scării, proiectând umbre spectaculoase pe trepte și pereți; ușile de apartament,

două pe un palier, furniruite cu nuc alb (acest material nu se mai găsește astăzi în România), beneficiază de o mică fereastră ce are ca scop iluminarea vestibulului de la intrarea în apartament, desenul acestora fiind parte a proiectului inițial.

Interiorul apartamentelor, dublu orientate (est - vest), este bine luminat pe întreaga durată a zilei și beneficiază de spații generoase. După cum ne povestea unul dintre locatari, lumina își schimbă culoarea de mai multe ori pe zi, de-a lungul anotimpurilor interiorul modificându-se într-un mod inedit. Salonul se deschide către Parcul Cișmigiu în timp ce sufrageria oferă o imagine spectaculoasă a Bucureștiului "văzut de sus", cu acoperișuri neregulate și străduțe întortocheate.

Toate aceste lucruri sunt reale, ele există și încă pot fi văzute pe str. Schitu Măgureanu la nr. 19. Mai mult decât o experiență deosebită, a vedea această casă este o lecție de arhitectură. Încă se mai poate face ceva, încă nu s-a luat o decizie cu privire la viitorul ei. Orice intervenție întâmplătoare poate duce la mutilarea construcției și realizarea unei răni adânci și deschise... căci se vede.

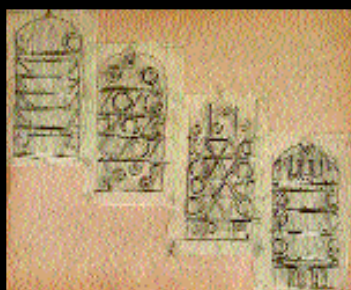
Nu orice inimă nouă este compatibilă cu un organism vechi, așa cum nu orice intervenție de consolidare este benefică pentru o clădire.

Cât timp se mai poate face ceva, suntem datori să luptăm pentru valoarea noastră, a tuturor. Horia Creanga a fost un mare arhitect și un mare român. Imobilul de pe Schitu Măgureanu nr. 19 este o mărturie vie a identității noastre, este un model de arhitectură autohtonă și un reper pentru arhitectura internațională.

Merităm mai mult.

IN MEMORIAM

Anunțăm cu regret trecerea în neființă
a doamnei arhitect
IOANA SABINA GRIGORESCU (1915-2006).

Ioana Sabina Grigorescu s-a născut la București pe 4 martie 1915. A urmat cursurile Școlii de Arhitectură din capitală și a devenit arhitect diplomat în anul 1947 cu un proiect pentru o școală de arhitectură.

Autor și coordonator a nenumărate proiecte de restaurare, reabilitare și reconstituire a mănăstirilor din Moldova și Bucovina, Ioana Sabina Grigorescu a lucrat la Facultatea de Arhitectură și la Direcția Monumentelor Istorice. Cele mai importante proiecte ale sale, dar și cele mai controversate, se desfășoară începând cu anul 1963 la mănăstirile Slatina și Secu până în 1972. Urmează în 1964 restaurarea Casei Dosoftei din Iași, iar în 1966 demarează lucrările de reabilitare și reconstruire la Sihăstria Secului și Putna. Este co-autor împreună cu arhitectul Nicolae Diaconu la proiectele și lucrările de la Dealu-Târgoviște, Sucevița (1960-1970), Humor (1960-1971), Voroneț (1960-1961), Dragomirna (1961-1971) și Galata - Iași (1960).

Pe lângă activitatea prodigioasă desfășurată la Direcția Monumentelor Istorice, Ioana Grigorescu a făcut cercetări și a publicat lucrări despre biserica mănăstirii Secu și problemele întâmpinate în reconstituirea monumentului, despre restaurarea mănăstirii Sucevița și despre transformările bisericii mănăstirii și a turnului-tezaur de la Putna.

Unul dintre subiectele preferate de cercetare au fost sistemele tehnice și arhitecturale ale podurilor ridicătoare de la mănăstirile fortificate din Moldova. Rezultatele acestei îndelungi cercetări sunt cuprinse într-o monografie însoțită de o iconografie completă - relevee, reconstitiri, propuneri de restaurare - care așteaptă încă publicarea.

Cunoscută îndeobște în calitate de arhitectă, Ioana Grigorescu a fost totodată un interesant artist, autoare a unei cuprinzătoare opere de artă plastică. A fost apreciată cu entuziasm de către critica de specialitate încă de la prima participare în 1944, la expoziția de grafică Hasefer. Lucrările sale realizate în tehnici și pe suporturi variate - în creion, peniță, guașe, pastel -, unele de mari dimensiuni au participat de-a lungul vremii la numeroase expoziții în țară și străinătate. O parte importantă a operei plastice este formată de schițele și studiile de arhitectură. O selecție de lucrări de grafică și arhitectură de Ioana Grigorescu este expusă la Institute of Japan Architects la Tokyo. A făcut de asemenea modelaj, a compus obiecte și ambientare de interior, a interpretat elemente structurale și închiderile spațiale din lemn mai ales - stâlpi, porți, trepte - ca obiecte de sculptură.

În februarie - martie 2004, Uniunea Arhitecților din România împreună cu Ordinul Arhitecților din România, Uniunea Restauratorilor de Monumente Istorice și Universitatea de Arhitectură și Urbanism "Ion Mincu" au organizat la Cercul Militar Național o expoziție retrospectivă ce a îmbinat un număr mare de lucrări de artă plastică cu schițe, studii de arhitectură, fotografiile documentare și cu expunerea avangardistei lucrări de diplomă a celei care a fost Ioana Sabina Grigorescu.